

Isuani savimminissamik piianissamut London Miningip qinnuteqaataa pillugu innuttaasunik tusarniaaneq

- tusarniaanermi ataatsimiisitsinerit sisamaasut pingajuat
- Oqallinneq

Katuaq, Nuuk, d. 8. oktober 2012, nal. 19:00 – 22:00.

Tusarniaanermi ataatsimiisitsinerimut aqutsisut: Hans Peter Poulsen aamma Johannes Kyed, Kompetencekompagniet.

Imaqarniliamik suliarinnittoq: Tikaajaat Kristensen, Kompetencekompagniet.

19:00 **Tikilluaqqusineq**

Unnummut pisussanik nassuiaassineq, paasissutissiineq, ilisarititsineq.

19:10 **Saqqummiussineq**

Aaliangiinissamut aqqut qanoq isikkoqarpa v/Ole F. Kjær

19:20 **Oqallinneq**

Isumatit nalilersortikkitt, sassartitat makkunanit. Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaarfik, London Mining, siunnersortaalu.

20:00 **Unillatsiarneq**

20:15 **Oqallinneq**

21:00 **Unikkallarneq**

21:15 **Oqallinneq**

21:45 **Naggasiineq**

Inuussutissarsiornermut Aatsitassarsiornermullu Naalakkersuisoq Ove Karl Berthelsen

22:00 **Ataatsimiinneq naavoq.**

Inuit peqataasut 160 missaaniipput.

Nutserinerimut atortut ataatsimiinnerup aallaqqaataaniilli naanissaata tungaanut akornuteqaratik ingerlapput. Nutserisulli pitsaasumik ingerlatsipput. Kalaallisuumiit qallunaatumut, Tuluttuumiit kalaallisut, aammalu muminganut.

Ataatsimiinneq aallartinneqarpoq tikilluaqqusinerimik, unnummullu pisussat nassuiarneqarlutik.

Ataatsimiinneq oqallinnertut ingerlanneqarpoq, sassartitanillu issiasoqarluni makkunanit:

London Mining: Dr. Xiaogang Hu, Dr. Marcel Pineau og Kaj Kleist.

Orbicon: Steen Ø. Dahl

Grontmij: Rikke Carlsen

SNC Lavalin: Sam Buccitelli

Råstofdirektoratet: Ole Fjordgaard Kjær

Naalakkersuisoq: Ove Karl Berthelsen

Pinngortitaleriffik: Ole Geertz-Hansen

DCE: Peter J. Aastrup

Oqallinneq aallartitsinnagu Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmit saqqummiussisoqarpoq. Saqqummiussami pineqarpoq piffissami tulliuuttumi susoqassanersoq. Ole Fjordgaard Kjær nassuiaassivoq piffissaq tulliuuttoq aaliangiinissamut atorneqassasoq. Tassungalu atatillugu tusarniaanermi sammisat tamarmik suliarineqassallutik pisortanit aamma qinnuteqartumit. Naggataatigullu Inatsisartunit suliarineqassalluni aaliangiinissap tungaanut.

Saqqummiussinerup kinguninngua oqallineq aallartippoq. Unnup ingerlanerani unillatsiarnerit marluupput. Apeqquteqarumasut amerlanerat pissutigalugu oqallinneq akunneq ataatsip missaanik sivitsorneqarpoq, nal. 23.00 missaanut.

Inuussutissarsiornermut Aatsitassarsiornermullu Naalakkersuisoq unnu naggaserpaa naatsumik oqalugiaammik.

Unnup ingerlanera sapinngisamik tamakkiisumik allaganngorlugu kingusinnerusukkut saqqummiunneqassaaq, tusarniaanermi nittartakkatigut.

Imaqarniliaq 4 – Ilassut

Immikkoortoq 1

Apeqqut:

Qujanaq saqqummiussannut. Kisianni misigisimavunga qarsupiinnagaallunga. Ingammik oqaatsit atukkat saqqummiussanni atorneqartut. Soorlu oqaaseq “når”, “hvis”-iunani. Sooruna taamaattoq?

Akissut, Ole Fjordgaard Kjær, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik:

Paasisinnaavara ataatsimiisitsinerit siuliini imaqarniliani apeqqutigineqartoq “naaggarsinnaatitaavugut?” Uangalu oqaruma “når” tassaavoq uanga isumannit aallartitsisoqassasoq. Kisiannili uanga aaliangiinera uunga pilersaarummut atuuttuunngilaq. Tassaapput Naalakkersuisut uunga pilersaarummut aaliangiisussat angissanerlutik imal. naaggaassanerlutik.

Apeqqut, Pitanguaq Tittussen:

Pitanguaq Tittussenimik ateqarpunga Nuup Kangerluata ikinngutaanninngaanneerpunga, siulittaasuuvunga. Apeqqutissaqarpunga ima, una VVM-imut tunngasumik saqqummiussinermi, innuttaasut peqataatinneqarsimaneri uani VVM-ip ingerlanneqarnerani, isumaqaratta Nuup Kangerluata ikinngutaanninngaaniiit VVM-i eqqortumik ingerlasimaguni, ukiut sisamat tallimat siornatigulli aallartereersimassagaluartoq, innuttaasut peqataatinneqarnissaat. Tamannalu pisimanningsutut isumaqarfigaarput. Quppernerit 8000-it saqqummiutillaataa innuttaasut 12 tiimit iluani isummersoqquneqarput, tassa ataatsimiisitsinerni sisamani 3 tiimikkaartuni. Isumaqarpugut Nuup Kangerluata ikinngutaanninngaaniiit VVM ersarisoq ingerlanneqarsimasuugaluaruni VVM-ip ilusilersorneraninngaaniiilli innuttaasut peqataasimasariaqaralarput, ilusilersueqataallutik aammalu avatangiisinut sunniutaasussaasunut ingerlaqqinnermi aamma peqataatinneqartussaallutik arlaleriarlutik, tamakkua ullumikkut pisimannigillat aammalu oqallittarnerit annertunerujussuit ingerlasimasussaagaluarput. Maannakkut alloriarnerit sisamaasussaagaluani, innuttaasut VVM iluani, inuit maannakkut nalilersuisinniarneqarput taavalu tullissarisussaallugu Naalakkersuisuninngaaniiit akuerineqassalluni imaluunniit itigartinneqarluni. Aperisariaqarpugut naak demokratii tassani innuttaasut pisinnaatitaaffiat aatsitassarsiornerup iluani qanoq pineqarpat uani London Mining-imut tunngatillugu? Isumaqarpugut kukkusorpassuarnik ingerlatsisoqarsimasoq. Qujanaq.

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Aap, uanga ateqarpunga Xiaogang Hu, London Mining-mi pisortat tullersortalunga, Isuani pilersaarummi aammalu London Mining Greenland allaffiani akisussaasuusoq. Apeqqutinnut qujanaq. Taamaakkaluartoq akilersinnaassusaanut misissuinnermi, misissukkat tamarmik qiviaraanni, aamma teknikkimut, avatangiisimut, innuttaasunullu tunngasut, pitsaassutsimikkut qaffasissuusariaqarput. Imannak paasillugu misissukkat ilinniarluarsimasunit, misilittagalinnit aamma pineqartunik sungiussisimasunit suliarineqartariaqarput. Tamanna isumaqarpoq nunarsuarmi aatsitassarsiorfiusuni, avatangiisinut sunniutissat immikkut ilisimasalinnik suliarineqartariaqarlutik. Peqataatsinermut atatillugu innuttaasunut ataatsimiisitsinerit amerlasuut 2010-mili ingerlassimavagut. Tamanna kikkunnut tamanut ammasumik

ingerlanneqarput, aammattaaq suliffeqarfiit arlallit oqaluuppagut illoqarfinni aamma nunaqarfinni. Tassa ukiut marluk matuma siornatigut tamakku aallartippagut. Tassunga atatillugu Orbicon avatangiisinut suliaqarsimasoq oqaaseqartikkusuppara aammattaaq Grontmij periuitsit pillugit oqaaseqartikkusullugu.

Akissut, Steen Ø. Dahl, Orbicon:

Uanga ateqarpunga Steen Ø. Dahl Orbicon-meersuullunga. VVM ingerlanneqarneranut pisortaavunga ukiuni ataatsip affarlu ingerlanneqartumik. VVM-lu sioqqullugu tunngaviumik misissuinerit 2007-mili ingerlanneqarlutik. Taamaamat misissuinerit amerlasuut sukumiisullu piffissap iluani ingerlanneqarlutik. Pilersaarut ingerlavoq maannamullu VVM naammassilluni, quppernerit 1700-t, quppernerpassuupput, pissutigalugu soqutigisaqatigiit amerlammata aammalu atuisussat arlaqaalullutik. Pisortat VMM-i sukumiisumik nalilersussavaat, taakkullu siunnersortai, pilersaarullu annertummat sammisallu amerlallutik paasinarpoq paasiuminaatsutut isikkoqassappat. Kisiannili ilissi innuttaasut quppernerit tamarmik 1700-t atussallugit pisariaqanngilaq, soorunami periarfissaavoq, kisianni soorlu Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisorta qarfimmiit piumasqaataasoq, VMM-ili ornermilu nalinginnaasoq, imaqarniliortoqassasoq teknisk-iunngitsumik, taannalu atuaruminartuuvoq nassuiaallu artuullunilu. Imaappoq kikkulluuniit soqutiginnittut quppernerit 28-iusut teknisk-iunngitsut atuarneqarsinnaallutik. Pilersaarut taamak annertutigimmat VVM-ia imartungaatsiarpoq, piffissarlu annertoq atorneqarluni naammassillu innalerlugulu. Maannamut rapportiliaqarpugut sukut tamaatigut sammisaqartoq aammalu nalilersukkanik. Neriuppugut teknisk-iunngitsumik imaqarniliaq atuarusussagissi ersarsissunik tusarniaanernik imaqartoq. Qujanaq.

Akissut, Rikke Carlsen, Grontmij:

Uanga ateqarpunga Rikke Carlsen Grontmij-meersuullunga uungalu VSB-mut suliamut atatillugu aallaqqaataaniilli ukiut pingasut matuma siornatigut ataatsimiitseqqaaratta peqataallunga. Taannalu pivoq novemberi 2009-mi susasaqartunik qaaqquusilluta oqaloqatiginninnikkut paasiumallugu sunik pingaarutilinnik VSB-mut ilaanguneqarsinnaasunik paasiniiaalluta. Taassuma kingorna ataatsimiitsinerit arlallit ingerlanneqarput tunngaviumik paasissutini katersiniarluta, aammalu Kapisillini Nuummilu piniartunik aalisartunillu oqaloqateqartarsimavugut. Ingerlaavartumik 2009-mili annertuumik susasaqartunik peqataatitsisarpugut, tamannalu VSB-mi aamma pingaartinneqarluni.

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Ilassuteqalaarniarbunga, EIA suliarineqartoq Naalakkersuisunit malittarisassiukkat malillugit suliarineqarpoq. Taakkullu najoqqutassat sukumiisut qimerlooraanni paasinarpoq immikkut ilisimasalinnik misilittagalinnut suliassaasut. Aamma ilannguniarpara aningaaserivinnut aammalu aningaasaliiniartunut tatiginassusilimmik suliarineqartariaqarmat taava suliaq immikkut ilisimasalinnik ingerlanneqartariaqarluni. Tamanna eqqaareerpara aammalu siunertaraarut ukiuni arlalinni aggersuni innuttaasunik peqataasitsiniarluta.

Akissut, Peter Aastrup, DCE:

Qujanaq, uanga ateqarpunga Peter Aastrup DCE-meersuullunga (Center for Miljø og Energi), tassa siornatigut DMU (Danmarks Miljø Undersøgelser). Ukiut arlalippassuit Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisorta qarfik avatangiisinut tunngasunik suliassanik siornersortaasimavugut.

Massakkullu piffissaq tulliuuttoq takkuttusaaq aamma peqataaffigissavarput, aammalu London Mining-mut EIA-nut tunngasut qulaajassavarput, aammalumi apeqquterpassuit tusarniaanermut tunngasut saqqummersimasut. Tassa uagut akisussaaффipput. Aamma plakatiliatsinnut innersuussisinnaavunga taakkunanilu sulerisuunersugut atuarneqarsinnaalluni.

Apeqgut, Birger Poppel.

Apeqqutit marluk:

1. Periarfissaqarpa piumasaqaateqarsinnaalluni erngup nukinganik nukissiutiliortoqassasoq?
2. Una pilersaarut piviusunngussagalarpat Nuuk kisimi sunnigaanaviangilaq, aammalumi Kalaallit Nunaat tamakkerlugu. Taamaammat sooq Nuummi kisimi paasissutissiisoqarlunilu tusarniasoqarpa?

Akissut:

1. Erngup nukinganut atatillugu, VVM-liornermi najoqqutassani erserpoq pilersarusiornermi nukissiutilioriaatsit assigiinngitsut misissorneqassasut. Imaappoq, aaliangiunneqarsimappat dieselitortunik nukissiutiliorniartoqartoq, taava misissoqqissaartariaqarpoq sooq erngup nukinga atorlugu nukissiutiliortoqarsinnaanngitsoq. Imaappoq oqaannartoqarsinnaanngilaq erngup nukinga akilersinnaanngilaq imaluunniit isumatusaarneriinngitsoq. Misissoqqissaarneqassaaq allaaseralugulu sukumiisumik qinnuteqaammullu ilanngullugu. Taakkullu tunngavigalugit pisortatigoortumik oqartussanit nalilerneqassapput ilumut piumasaqartoqarsinnaanersoq erngup nukinga atorlugu nukissiortoqassanersoq.
2. Tusarniaaneq illoqarfinnut nunaqarfinnullu allanut ingerlanneqassanersoq, London Mining tamanna ingerlatereerpaa taakkunanilu paasisat katersoreersimallugit qinnuteqaammullu ilanngullugit. Una pilersaarut Nuummit aallaaveqartutut nalilerneqarpoq. Tassa imaappoq aningaasaqarnikkut aammalu avatangiisinut tunngasut aallaqqaammut Nuummut attuumassuteqarlutik. Aammalu Nuummi suliffeqarfiit immikkoortortaqlutik. Taamaammat Nuuk qitiusutut ataatsimiiffittut toqqagaasimavoq. Taannalu nalilerneqartuarsinnaavoq illoqarfiit nunaqarfiillu sorliit ilanngunneqassanersut.

Akissut, Ove Karl Berthelsen, Naalakkersuisoq:

Ilisimatitsissutinik assigiinngitsunik siammarterineq eqqarsaatigalugu aamma Naalakkersuisut avannaani kujataanilu peqqissaartumik periarfissat assigiinngitsut uanilu aatsitassarsiornerup iluani misissuinerne siuarsimanerpaat sisamat ataatsimut peqqissaartumik innuttaasunut ataatsimiisitsisarnitsinni saqqummiuttarsimavavut, taamaattumik oqartoqarsinnaanngilaq maani taamaallaat saqqummiussisoqartartoq. Taanna ilisimatitsissutigilaaginnarpara, taavalu aatsitassarsiorfissap pilersinneqarsinnaasup Nuup Kangerluaniittup erngup nukinganik nukissiuteqarluni ingerlanissamik, ingerlanneqarsinnaaneranut tunngassuteqartumik soorunami sianigivara, uanilu eqqaallatsiariigattut uani eqqaaqqissavara, periarfissat tatsit taqqamani inissisimasut uani 2006-mi 2007-milu allamut suliassamut tunniunneqarsimagamik oqaatigineqarsinnaapput, tassalu taanna aluminiumik aatitsiviliorfissamut neriorsuutigineqartutut inissisimalersimallutik. Taassuma taava apeqqutaalersippaa ilumut suliniutip taassuma piviusunngortinneqassaguni taava aamma marloqiusatut inissisimasinnaaneranut periarfissaqarnersoq. Taakkualu soorunami misissueqqissaarnerit assigiinngitsut takutikkumaarpaat qanoq periarfissat annertugissanersut.

Aamma aluminiumik aatsitsivimmik pilersaarut qatangiinnassagaluarpit soorunami aamma soqutigissavarput inuiattut aamma inuiaqatigiittut taqqamani nukissiuutinik erngup nukinganik aallaavilimmik pilersitsinissamut aamma isummersueqataanissarput, taanna isumaqarpoq uani suliami periarfissat aalajangiussatut isigineqarsinnaasunik inissittoqaraluarpat imaanngilaq taava suliap ingerlanerani allannortitsisinnaannginnermik kinguneqartoq.

Apeqgut, Piitannguaq Tittussen:

VVM annertuumik malersorneranut pissutigaa isumaqarama innuttaasut arlalitsigut pilersarusiornermi peqataatinneqanngimmata. Piffissaq kingullerpaaq atorlugu saqqummiussisoqarpoq, oqareernertut, soorlulusooq piaartumik London Mining aallartinneqartariaqartoq. Aamma uanga isumanniit taamaaliortoqarniarpoq. VVM aamma inuiaqatigiilerineq pillugit atuagaqalaarpunga, ilaatigut imannak allaqqavoq; innuttaasut aallaqqaataaniit VVM-mik pilersarusiornermik peqataatinneqaraangata, taamaasillutik pilersarusiornermi aammalu naammassinninnermi sunniuteqaqataasinnaapput. Imaappoq, innuttaasut ammasumik peqataatinneqaraangata misigisaqalersarput inuiaqatigiit akornanni sunniuteqarlutik. Taamaasillutik akisussaassuseqartumik demokrati naapertorlugu naqissuserlugulu inooqataalerlutik. VVM-iliornermi peqataanissaq kissaataannaanngilaq, pisariaqarluinnartullunili inuiaat demokrati naapertorlugu inuusut akornanni. Aammalu allaqqavoq pilersarusiornerup iluani pingaaruteqartoq suliaqatigiinninnermik kikkunnulluunniit soqutigisaqartunut isumaqatiginninnerani demokrati unneqqarissuserlu naapertorlugit ingerlanneqassasut. Taamatuttaaq imaassinnaalluni sulisitsisoq ammasumik peqataatitsiniarnera killilersimaarniaraa, isumaqaramik peqataatitsinikkut pilersaarummut akitsuivallaarlutillu akerliliilissasut. Akerlianik soqutigisaqatigiinnik isumaqatiginninnerartarpeq innuttaasunit peqataatinneqanngitsutut misigisallinnit akerliliinneranik pinngitsoortitsisinnaapput. Isumaqarpugut London Mining-mut atatillugu peqataatitaaneq amigarluinnartoq. Imannak paasillugu, Orbicon aamma Grontmij-miit takkuttoqarpoq Nuup kangerluanik naliliartorlutik soorlulusooq maani najugaqartuarsimallutik. Assigiinngitsorpassuarnik qassupinnarlugit suliaqarput, taavalu oqarlutik imannak annikitsigisunik mingutsitsissaaq imaanut nunamullu aammalu tuttu ajoqusigaarpiarumaaratik. Maani nuummiuulluni qanorluunniit ilisimatigigutsigu, taava kangerlutsinnut ukiut tamaasa arferit 15-30 tungaanut takkuttarput neriartorlutik, aammalumi puisit millionilikkaat takkuttarlutik, aalisagarpassuaqarlunilu. Taamaammat tiimialunnguit atorlugit VVM-iliorneq innuttaasutut naliliiffiginiassavarput, taannartaa ajornartorsuutitaqartippara, demokrati isaaniit naapertorlugu.

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Apeqgutinnut siullermut tunngasoq, naluara sumiit pissarsiarisimanerit London Mining qunusoq, tassami innuttaasut pingaartupilussuupput uunga misissuinnermut. Taamaammat ukiorpassuit misissuisimavugut, ukioq 2007-miilli, innuttaasut peqataatinneratigut imarisaanik pissarsiniarluta. Taavalu kingusinnerusukut, 2010-mili, arfineq marloriarluta innuttaasunut ataatsimiisitsisarsimavugut, ilaalu avatangiisnut aaliangersimasumik sammisaqarlutik. Aammalu maani Nuummi paasisitsiniaavik pilersissimavarput februari 2012-mili ammalluni. Ilungersorpugut, ilungersorluta innuttaasut peqataatinniarpagut. Isumaqarpunga ataatsimiisitsinerit oqaloqatiginninnerillu kingunerata uppernarsisikkaa ilungersorluta peqataatitsiniarsimanerput.

Akissut, Steen Ø. Dahl, Orbicon:

2007-mili tunngaviusumik misissuinerit ingerlanneqarsimapput, aammalu soorlu Xiaogang oqartoq, avatangiisit pillugit misissuinerit ukiuni kingullerni marlunnik ingerlanneqarlutik. Aammalu eqqaasariaqarsoraara maani Nuummi allaffeqarmat, ullut tamaasa ammasoq, London Mining-mit ingerlanneqartumik, tassanilu avatangiisinut tunngasunik apeqqutigisatit paasissutissaanik aallersinnaallutit. Aamma isumaqarpunga VVM-iliami innuttaasunik peqataatitsisoqartoq. Isumaqarpungattaq oqartoqarsinnaangitsoq London Mining piffissap ingerlanerani paasissutissiisimangitsoq.

Apeqqut:

Aatsiatassat nalingat qanoq agguataarneqassava? Nunarput qanoq pissarsitigissava taavalu aatsitassarsiortut qanoq pissarsissappat? Qanoq agguataarneqarnerat nassuiarneqarsinnaanersoq tusarusuppara?

Taavalu Naalakkersuisut itigartitsissagunik qanoq kinguneqassava? Aningaasartuutit misissuinerimi atorneqarsimasut nunatta akilissavai? Qanittukut aallakaatitsinerimi radiukkut tusaagakku aatsitassarsiornermik ilisimasallit arlaat oqartoq itigartitsinerimi nunarput akiligassaqalersinnaasoq annertoorujussuarmik, taanna ilumoornersoq paaseruppara.

Akissut, Ove Karl Berthelsen, Naalakkersuisoq:

Naalakkersuisut itigartitsissagalarutta taava aningaasanik taarsiissussanngortitaanissarput taanna periarfissaanngilaq. Aatsitassarsiornermi misissuisut ilisimaarilluinnarpaat uani misissuineriminni aningaasat atukkatik tamaasa namminneq akisussaaffigamikkitt aammalu qulakkeeqqanngimmat ilumut Naalakkersuisut inatsisit tunngaviusut aallaavigalugit akuersinissaminnik siumut neriorsuereersinnaanngimmata ilisimalluinnarpaat taanna. Taamaattumik tassuuna taarsiissutissanut arlaannut qinnuteqarnissaminnut uani periarfissaqanngillat. Aamma Naalakkersuisut iluminni pisorta qarfiit assigiinngitsut inuiaqatigiinnut neriorsuinikuunngillat taamatut aamma neriorsueqqusaanngillat. Taava aatsitassarsiornermi iluanaarutit assigiinngitsut qanoq agguataarneqarnissaanut isumaqatigiisummik maannangaq uani immikkut pilersaarut ataaseq aallaavigalugu isumaqatigiittoqarneq ajorpoq. Aatsitassanut ikummatissanullu akileraartarnermullu inatsimmi aalajangersarneqareerput inatsisit taakku qanoq atuutsinneqassanersut aatsitassarsiornermi aningaasatigut inuiaqatigiinnut tunniussinnaasat. Tassalu massakut uani aatsitassanik piiaanermut tunngatillugu akileraartarnermut inatsit imatut inissisimavoq tassa 37 procentit iluanaarutissani inuiaqatigiinnut tunniunneqassasoq, suliffeqarfimminngaanniit, taavalu aamma taassuma saniatigut soorunalimi assigiinngitsutigit sulisoqarnermik A-skatinik akileraarutit tamarmik soorunami aamma inuiaqatigiit karsiannut nakkartinneqassapput, taamaalillutik taava tassa uani massakkuugallartoq periarfissaapput. Qanoq aallartereernerup kingornatigut annertutigisumik aamma pisoqarsinnaaneranik inatsisitigit mattussaangilagut, akileraarutigit allannngortiterisinnaanerpup tamanna periarfissaavoq.

Apeqqut, Mette Lynge:

Naalakkersuisunut, taanna projekti akuerereersimasutit nipeqartuugami.

Utoqqatsissutigalugu eqqartortarassiuk nunatsinnigooq suliffissaqarnerulissagatta, nunatsinni suliffissaqarnerulertussat angorusuppisigit imaluunniit kiniiserit suliffissaqarnissaat taanna ajungiarlugu? Taava kisiat una pivara kiniiserit sulissappata akikinnerusumik akissarsiaqarpata taava qanoq isillutik taakkua neriorsuutigineqartut angussanersut, akikinnerusumik akilissagunik taava akileraarutit eqqarsaatigalugit.

Taavalu akuerineqassappat akileraarutiniq soorlu pisuussutitta annissornerannut qanoq pissarsissanersugut imaluunniit tigooraannassaneraat.

Taava aamma qanoq isilluni qulakkeerniarpisiuk soorlu ippasaanikkunni atuagara Mongoliami pisimasut kiniiserit piiaaffigisimasaanni inuiaqatigiit 3000-it akornanni 300-nnanngorsimasut nuna silaannaarummat naatitsisinnaajunnaarlutik taavalu aalisakkat tamarmik toqusimallutik. Tamakkua qanoq qulakkeerniarpisigit?

Taavalu aamma taakkununga misissuisimasunut paasiniaallutik utoqqatsissutigisaat soorlu, Kapisilinni apersuisimasut, Kapisillit taasaqattaarpallaaqimmatigit eqqumiigikujullugu Kapisillit Isukasianut immikkuullareqqinnaarami, Kapisilinni paasiniaanermi takorloorsinnaagakku inuit qanoq missaannai aggersimassasut. Annikippallaannginnerluni taanna tunngavigissallugu?

Akissut, Ove Karl Berthelsen, Naalackersuisoq:

Kiniiserinngooq tikileqaat, taanna tassa tusartuarterparput, taanna eqqartariaaseq qanittuararsuuvoq uani eqqartorneqartillugu nunatsinni sanaartornerup nalaani inuinnik 2000 3000 tungaanut atorfissaqartitsinissami ukiuni sisamani tallimani. Taamaattumik taassuma ernumassutigineqarnera tupinnanngittupilorujussuuvoq aamma soorunalimi Naalackersuisuninngaanniit annertuumik taanna eqqarsaatitigit aammalu pilersaarutitigit upalungaarsimaffiginiartuarterparput, taannalu aamma assersuutit assigiinngitsut nunanit allaninngaanneersut soorlu avatangiisinik mingutsitsinerit aallaavigalugit inuit nussortinneqartarnerinik aamma tusartakkat aamma uanga arajutsisimangilakka. Tamakku uani massakut soorlu Isukasia pilersaarusionerqarnerani inatsisitigit tunngavilersorneqareerpoq. Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisit tunngavilersorpaat avatangiisinut tunngassuteqartut tamaasa. Tassani ersarissumik uani aamma aatsitassarsionermut suliaqartut misissuinermillu ingerlatsisut nalunngereerpaat avatangiisinut inatsit aatsitassanut massakut iluaniittoq malinngikkunikku akuersissummik tunineqarsinnaanatik. Taamaattumik Mongoliamit nunanit allaninngaanneersutut uagut inatsiserput sanillersuunneqarsinnaanngilaq nunarsuarmi sakkortunerpaat ilagimmassuk, taamaattumillu taamatut pisoqarnissaanut upalungaarsimalluta uani qulakkeereernikuuvoq.

Aamma soorlu sanaartornerup ilaani inuit suliartorallartussat nunatsinnut aamma qanoq sulissuteqarfiginissai massakut piareersarfigalugit ingerlappavut, taakkulu iluamik misilittarpavut, misilittaanerlu ingerlavoq 2010 11-milu uuliamik qillerinermik ingerlatsinerup nalaani. Suliartorallartut aamma ikittuunnaanngitsut nunarput aqqusaarlugu, illoqarfiit aqqusaarlugit suliffissaminut inissinneqartarput, taakkulu nakkutigineqarlutik aammalu suliffimmut ornigukkaangamik isumaqatigiissutinik aallaavilerlutik, qanoq innuttaasunut akuliutsiginnaaneranut allaat aalajangersorlugit ingerlassimavavut. Tassanilu eqqaasaqarusuppunga, piffinni ataasiakkaani soorlu Nuummi Aasianni Ilulissani aamma Kangerlussuarmi tusakkagut aallaavigalugit annertunerusumik ajornartorsiutinik pilersitsisimangilaq. Taakku soorunalimi misilittakkat aamma atorluarniarneqarsinnaapput uani. Inuiaqatigiit uagut amerlasoorsuunnginnatta taamatut aallartisaanermi sanaartornerup nalaani inunnik avataaninngaanneersunik amerlasuunik suliartorallartussanik qanoq sinaakkusersuinissarput tassani pingaarutipilorujussuuvoq taamaattumik iluamik isumaqatigiissutilersinnaareersutut tusaavara nakkutigineqarnissaat aammalu inuiaqatigiinnut qanoq akulerutissagunik nakkutigineqartumik akulerunneqarnissaat ornigineqartoq. Suliffissaalluni soorunalimi tamatsinnut attuivoq, tamatsinnullu piumasqaateqarluni, suliffissaaleqinerinnaq pillugu aatsitassanik uani ammaaniarneq isumaqarpunga

oqaatigineqarsinnaanngitsoq. Suliffissaaleqinerup ikiorserneqarnissaanut aatsitassarsiornerit assigiinngitsut aallartittussaajumaartussat taakku iluaqutaassapput inuiaqatigiinnut Kalaallinut, aammalu inuiaqatigiit Kalaallit aningaasaqarniarnerannut annertuumik sunniuteqartariaqarlutik. Tassa Naalakkersuisut siunertaat, allamik siunertaqanngilagut inuiaat allat iluanaarnissaat annertunerusumik siunertarinngilarput, siunertaraarput inuiaat Kalaallit uani aatsitassanik allanillu arlaatigut paaasoqassappat nunatsinnut annertunerpaamik tuttoqarnissaa siunertaraarput.

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Ilassuteqarniarput. Naatsorsuutigaarput nunat tamalaaneersut sanaartortuussasut. Kinamiuppata imaluunniit allaneersuuppata, tamanut ammavoq, taakkuusussaapput piginnaeqarluartut. Aappaattut, nunat tamalaaneersut naatsuutigineqarneranut pissutaavoq maani nammineerluta suliaq kivissinnaannginnatsigu. Sulisussarpasut pisariaqartinneqassapput, assersuutigalugu ukiut pingasut inglerlanerani maanimit 2.500 sulisorineqarumaartut. Taakkullu piginngilagut. Suliffeqarfiusussami avataaneersut saniatigut suliffeqarfiit nunatsinneersut aamma peqataassapput, taakkunungalu aaliangersimasunik sulissanik piareersaasoqassalluni. Suliffeqarfiit maanngaaneersut suliffeqarfinnut avataaneersunut suleqatissarsiutissavagut, taamaasilluta sulisussat maanngaaneersut peqataajuarsinnaallutik. Sanaartornissamut DKK 13 milliard-it atorineqassapput. Taakkunanilu 30%-iisa suliffeqarfinnut maanngaaneersunut naatsorsuunneqarlutik. Tamanna annertuupilussuarmik innuttaasunut ikittunnguanut ineriartortitsinissaanut kinguneqassaaq. Akileraarutitut tunngasoq, isertitat akileraarutaat nunatta karsianut nakkartussat annikinnerpaassaaq. Isertitat allat annertunerit akileraarutit allat aqutitigalugit isaasussaapput, soorlu suliffeqarfiit akileraarutaat, uunga pilersaarummut toqqaannartumik toqqaannanngikkaluamilluunniit sullissisussaniit, aammalu ilunaarutaasussanit akileraarutit, taanna annertuupilussuussaaq, aammalumi London Mining-ip suliffeqarfittut akileraarutissaa sinneqartoortalerutta. Akileraarutit arlaqaalupput, aningaasarsiat akileraarutaannaanngilaq, sanaartorerullu nalaaninngaanniinnaanaviarani, tamakkiisumuk isigalugu taanna annikinnerpaasussaavoq.

Akissut, Kaj Kleist, London Mining:

Kapisillit eqqaaneqarmata ilaatigut oqaatigalugu "Nå aamma Kapisilinnukarsimapput soormitaava? Inuit immaqa taamaallaat qulit tusarnaarlutik". Ilumoorpoq, Kapisilimmiut amerlanngillat, aammattaarli inuit qulit massaanniittut ilumut takkuttut. Kisianni Nuummut naleqqiullugu, Nuummi arfineq marloriarluta taamatut inunnik katersortitsisarpugut aammattaarlu Kapisillit Kapisilimmiullu aamma qaninneraammata inoqarfinni, nunaqarfitsinni, taakku aamma pisariaqarsimapput ornillugit ilisimatikkiartorlugit qanoq pisoqarnissaanik. Imaanngitsoq Nuummiut kisimik tassani pineqassasut kisiannili, ilaatigut aamma oqartoqarpallannguatsiarmat demokratii tunngavigalugu ingerlagatta aamma Kapisilimmiut Nuummiutullu pineqassammata aamma taamatut paasisitsiniaasimavugut.

Apegqut, Inger Larsen:

Uanga akileraarnermut tunngasoq malersoqqilaarusuppara. Suliffeqarfissuit angisuut soorunami namminersortut qulakkeersinnaanngilarput iluanaaruteqassasut imaluunniit ajunaaruteqassasut taakkua namminersortut taamaattuupput. Kisianni uku soqutigisinnaavavut isertitassavut soorunami soqutigigatsigit annerpaat nunatsinnut tutsineqassasut. Sulisut taakku kiniiserit

skateerutissaannut tunngasut, uani uuliasiorsimanermi, uuliamik misissuinermi taakku isertitat, allaninggaanniit sulisunut nunatsinni sulinerminni isertitarisimaat taakkuasoornami pinngitsooratik maani allattorsimallutik skateertalersimassapput taakku assersuutissagutsigit kiniiserinut maanga nuussagunik soorunami pinngitsooratik maani aamma allattorsimassapput maani nunaqartutut skatiissagaanni taamaappoq. Tassani soorunami soqutiginarpoq maani nunaqartutut skateertassagaanni aamma maani nunaqarsinnaatitaaneq tassani aamma isumaqarmat. Uani soorunami annilaangasutigivarput immaqa kalaallinit akikinnerusumik akilersorneqalissappata kiniiserit taava oqartoqarsinnaalissagami maani nunaqalissagaluarunik ilai, naluarpummi, taava oqartoqarsinnaagami uagut ukua kiniiserit akikinnerummata taakku atussavavut. Taanna pillugu qanoq nassuiaateqaqqissinnaavisi?

Akissut, Ove Karl Berthelsen, Naalakkersuisoq:

Akilerartarnermut annertunerusumik ilisimasaqartorsuunngikkaluarlunga kisianni nalunngilara uani uuliamik misiliilluni qillerinermi isumaqatigiissuteqarnerit aallaavigalugit sulisussat uunga akuersissummut peqartumut sulisussat tamaasa aammalu sulisitat, tassa suliffeqarfiit allat sulisitat tamaasa allattorsimanissaat aammalu sulisorisat tamaasa allattorsimanissaat piumasaqarpugut akuersissummut peqartumut. Taannalu aallaavigalugu taanna nalunaartussaaitaavoq akilerarnermut pisorta qarfirmut aammalu aatsitassanut ikummatissanullu pisorta qarfirmut taamaalilluni nakkutigineqarluarsinnaasimalluni aammalu qujanartumik annertuumik akilerarutitigut kaaviiaartitsiviusimalluni. Taassumalu aamma saniatigut maani suliffeqarfiit avataaninganneersut takkullutik suliarorallarsimasut taakku aamma maani nalunaarutiminni akilerarutitik aamma maanga akilerartinneqarsimallutik. Taamaattumik taanna siunertaq aatsitassarsiorfinnut assigiinngitsunut pilersinneqarnissaa siunniupparput. Aamma oqarluga inuk kinaluunniit qanorluunniit sivikitsigisumik maani suliarorallassaguni taava kommunit aggornerisa avataaniikkuni imaluunniit avataaniikkuni nuna tamakkerlugu akilerarummik taamaallaat akilerartussaavoq, ullormit siullerminngaanniit taanna akilerarinnissat atuutilertussaavoq. Kisianni isumaqanngilaq taanna napparsimavinnut meeqqerivinnut allanullu taamatut akeqanngitsumik sullinneqartarnitsitut ingerlaannaq pisinnaatitaaffeqalersoq. Suliarortussaagut taamatut isumaqatigiissutinik assigiinngitsunik aalajangersimalluinnartunik aammalu suliffinnut soorlu aatsitassarsiorfirmut aalajangersimasumut pituttorlugu suliasumullu aalajangersimasumut allaat pituttortumik isumaqatigiissusiortoqarnissagut taanna pingaartorujussuuvooq pissutigalugu assigiinngitsunut siammarnissagut taamaalillugu killilissagatsigu aammalu periarfissaajunnaarsillugu. Uagut sulisartugut aammalu sulisitsisugut illersorniarlugit taamatut aamma ineriartornermi suliaqarnissarput pingaartorujussuuvooq, tassuuna qulakkiissavarput taava akilerarutitigut isaatitsigaluaruttaluunniit annertunerusumik taava qinersisinnaanerit maanga nuuissinnaanerit assigiinngitsullu uani periarfissaassanngillat. Soorlulimi maanga suliarornikuusut taava angerlarunik, kinaluunniit pisinnaatitaaffeqarpoq nunarsuami sumulluunniit nuukkusukkuni qinnuteqarnissaminut, tassanili inatsisit allarluinnaat aallaavigalugit suliarineqarnissaa aallartittussaassalluni. Uani aatsitassarsiorfimmik sulisimanermi kingornatigut ingerlaannartumik maani suliffimmi allami sulilernissaminut periarfissaqanngilaq.

Immikkoortoq 2

Apeqqut:

Nunasiaataanitsinnut uteqqissorinarpoq inuit nunap inoqqaavi akuersinersut akarliunersulluunniit qinersisitsisoqanngimmat. Ove Karl Berthelsen ajornanngippallaarpoq oqaannassalluni

aningaasarpassuaqarnerulissasoq aamma suliffipassuaqarnerulissasoq. Naak-una Naalackersuisut siulittaasuut unnuk manna?

Akissut, Ove Karl Berthelsen:

Tassa soorunalimi nunasiaataanermut utersaarnissaq ataasinguamilluunniit tamatta siunertarinnginguatsiarparput, taanna isumaqarpunga oqarluartaarnerinnapajaartut nalilertariaqartoq.

Inuit kikkut tamat oqartussaaqataanerat aallaavigalugu qinersisartut taavalu inuit amerlanerussuteqartut qinigaat aallaavigalugit Naalackersuineq ingerlanneqartarpoq taannalu aamma massakut piuvoq. Inatsillu tunngaviusut aallaavigalugit uani inuussutissarsiornermi tunngassuteqartuni aammalu aatsitassarsiornermi tunngassuteqartuni assigiinngitsuni ineriartortitsinissami Naalackersuisut pisussaaffeqarput taannalu aallaaviagalugu soorunalimi pisinnaatitaaffiit assigiinngitsut inatsisitigullu aallaaviit tunngavigalugit Naalackersuisut taanna anguniagaq anguniarpaat. Tassa taamaalilluni uani inuit taasisinneqarsinnaaneranut piumasaqarneq aamma soorunalimi kissaatigineqarsinnasutut aamma anninneqarsinnaagaluartoq isumaqanngilanga massakut uani pineqartumi taamatut annertutigisumik iliuuseqarnissamut inatsisinillu avaqqutaarinikkut iliuuseqarnikkut anguneqarsinnaassasoq. Taamaattumik Naalackersuisunit aammalu inatsisinik aallavilinnik tunngaveqarluta qanoq iliuuseqarsinnaanerput isumaqarpunga tassani atuaripput aammalu taamaalilluta uani pisinnaatitaaffiit tamat unioqqutinnagit ingerlasoqartoq. Naalackersuisup siulittaasuata unnummut maaniinnginnera uanga akissuteqarfigisinnaanngilara. Uani unnuk manna Naalackersuisut sinnerlugit uanga akissutissat assigiinngitsut sapinngisara aallaavigalugit akisartussaallugit isumaqatigiissutigini kuugatsigu.

Apeqqut, Jens Erik Kirkegaard:

Uanga apeqqutissaqarpunga marluk. Aallaqqaammut avatangiisinut tunngatillugu. Tulliussaanik, qinnuteqaammi allaqqagami kemikaliat assigiinngitsut atorineqarniartut, saviminissaq qaarsuminngaanniit immikkoortinni arneranut ilaatigut allaqqagami kemikaliaq atorineqarniartuq assorujussuaq toqunartuusoq. Taavalu qinnuteqaammi allaqqalluni qaammammut taassuminnga atuisarnissaq imaappasilluni 378 tonsiussasut. Taanna misissuikannerninni takujuminaatsikkakku qanoq sunnuteqassasoq avatangiisinut, taavalu 378 tonsiunersoq ersernerlulaarami. Taakku 378 tonsit atoreeraangamik sumut pisarniarpat, taavalu kuugussaassagunik avatangiisinut aalisakkanut uumasunullu qanoq kinguneqassava?

Taava apeqqutip aappaa. Pujoralammut tunngatillugu allaqqagami 400 tonsit ukiumut teqqalattassasoq sissami peqqumaasivimmiit umiarsuarmut transportbåndikkut usinermi. Taava ukiut 15-iussappata piianeq 6.000 tons missaaniissagamik. Taava taakku pujoralaat ersernerlukkami sunik aqoqarnerisut, ilaatigut allaqqagami sinnikut immikkuulernikuugaluartut suli uranimik aamma kviksølvi cadmiumilu akuussasut. Taamak annertutigisoq teqqalassagaluaruni taakku tungmetallit qanoq Qussummut sunnuteqassappat?

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Aatsitassarsiornermut tunngasumik nassuiassilaarniarpunga. Aatsitassarsioriaatsit assigiinngillat. Guulti, zink, nikkell, aqerloq, taakku tamarmik akuiariaasiat assigiinngillat. Saviminissaq Isuaniittoq kajungerisuvoq, taannalu immikkoortinni arneqarnera kajungerineq atorlugu suliarineqartarluni. Siullermik saviminissaq aserorteqqaartariaqarpoq pujoralannngortillugulu taava kajungerinermik

immikkoortillugu. Taamannak aatsitassarsioriaaseq kemikalianik atuinnginnerpaavoq. Kemikalia atorneqartarpoq aatsaat svovl-itaq piarneqassagaangat. Uanilu ukiuni siullerni piaanitsinni atorneqarnaviarani. Aatsaat svovl-mik akua annertusippat atorneqassalluni. Tassa aallaqaataani taamaattussaavoq kemikalia atorneqarpiarani.

Aappaattut, pujoralak eqqaaneqarnera usingiaanermi. Erseqqissaatigissava savimissamik gram-imininnguamilluunniit katataqarusunnanga, aningaasaammata. Ilisimassavat aningaasarpasuit atorlugit akuaqqartussaavarput, sissiuqaliaattussaavarput, saviminissaq imaarussartussaavoq, taava isumaqarput pujoralassuanngorlugi teqqalatiinnassagippat? Akisuupilussuavoq. Ukiumut saviminissaq akuiagaq 70%-iissaq taamaammata annaasaqarumangivippugut. Massakut Orbicon avatangiisinut tunngasut nassuiaatigissavaat.

Akissut, Steen Ø. Dahl, Orbicon:

Aap, tusagassiutitigut saqqummiunneqartarpoq pujoralaap teqqalassusap annertussusaa 400 tons-it missaaniissangatinneqartoq sammissagutsigu, taava maannamut oqaatigisinnaavarput kisitsisigut naapertorlugit tamanna annikinnerungaatsiassasoq. Ukioq kaajallallugu umiarsuarnik assartuiniartoqanngilaq, taamaallaat ukiup sisamararterutaannaap iluani. Taasumalu saniatigut immikkut pujoralammik katersuisinnaasunik atortorissaaruteqalissaaq, taamaalillunilu naatsorsuutigaarput taamaallaat 400 tonsit qulerarterutaannaat teqqalassasoq. Annertussusaa soqutiginarpallaanngilaq. Soqutiginarpoq tassaavoq, soorlu Xiaogang-ip eqqaagaa, pujoralak annerpaartaa saviminissaammata, taannalu aarleqquteqarani. Taassuma saniatigut Isuani saviminissaqarfik akuisa suussusaanik sukumiisumik misissugaavoq, taannalu ilisimaneqartutut 30% missaanik saviminissaqarluni, taassumalu saniatigut qaarsut nalinginnaasut allatulli saviminissanik arortinneqarsinnaanngitsunik akoqarluni. Imaappoq, saviminissaq annertuumik uranimik akoqanngilaq, taamaammata uran aamma saviminissat arortinneqarsinnaanngitsut avatangiisinut ajoqutaasinnaasut ajornartorsiutiginaviannagilagut. Kisitsisit ukiumut teqqalassinnaasut ukiumut sermersuup piliaanik pujoralak marrannguulluni kuugussaasartumut assersuussagaanni, taava Kuussuup kuua ukiumut 1 million tonsit assartortarpaa. Taakkullu akui pujoralaap akuinut assingusupilussuussalluni. Annertussusit naapertorlugit avatangiisinut aarleqquteqarnissaq pisariaqarsorinanngilaq.

Kemikalianut tunngatillugu ilumoorpoq tamakku atorneqassasut. Kisiannili aatsitassarsiorfiit allanut sanilliullugu annikinnerungaatsiassaaq. Tonsit eqqaasatit annertugisassatut nipeqarsinnaapput, kisiannili aamma saviminissaq annertuumupilupilussuaq piarneqartussaavoq. Akilersinnaassusermik misissuinermi kemikaliat suut atorneqassinnaanersut misissugaavoq. Ilisimavat saviminissaq sequtserneqartarpoq suliarinerani. Imaappoq kemikalia atorneqartarpoq svovlitaq piiarniarlugi. Taava sinnikoq saviminissamik akoqarpiannagitsaq sinnerussaaq tasarsuullu naqqanut ingerlatinneqassallutik, piffissallu ingerlanerani kemikalia nungukkiartussalluni. Misissuinerput takutippaa tatsip iluani toqunartuusinnaaneranik kinguneqarnaviannagitsaq.

Akissut, Peter Aastrup, DCE:

Aap, oqaatigineqarsinnaavoq Steen-ip oqaasii eqqortut, kisiannili taassuma saniatigut pujoralammut nakkutilliinissamut pilersaarusiortoqassasoq. Pujoralaqassuseq tunngaviummik misissugaavoq, soorlu sissiuqarqarfissap nalaani orsugatsiat misissorneqarneratigut, taakkullu misissuinerit ingerlaassapput nakkutilliinermi atugaassallutik ilumut saviminissani arortinneqarsinnaanngitsunik aniatsitsisoqannginnersoq. Aammattaaq kemikalianut tunngatillugu assinganik nakkutilliisoqassaaq, toqunartuunerat annertusinaveersaarlugi.

Apeqqut, Karen Kielsen:

Apeqquteqarniarlunga. Aatsitassarsiortoqalissagaluarpat kikkut akisussaaffigissavaat aatsitassat annissorqartussat suussusaanerat annertussusaallu, taavalu uku akisussaasussat suna ilinniagarissavaat?

Akissut, Ole Fjordgaard Kjær, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik:

Aap, nakkutiginninnermut atatillugu, soorlu aamma saqqummiininni eqqaagiga, taava piumasaaqatigineqassaaq qanoq akulikitsigisumik ingerlanneqassanersoq, qanorpiaq ingerlanneqassanersoq, aammalu nalunaarsueriaatsit pisortanut nassiunneqartarneranut nalilersuisinnaaniassagatta. Taakku saniatigut DCE uani peqataatinneqassaaq, taamaamat immaqa Peter-p taanna oqaaseqarfigiguniuk. DCE guultisiorfik maannamut nakkutigaa, tassunga atatillugu piumasaaqatit naapertorlugut ingerlatsinersut.

Akissut, Peter Aastrup, DCE:

Aap, Ole-p oqaatigikannereeraluarpaa qanoq ingerlasoqartarnerasoq. Imaappoq kisitsisinik qaangeqqusaanngitsunik piumasaaqasiortoqassaaq, taamaattoqassagaluarpat suliffeqarfik piumaffigineqassaaq periuitsiminik pitsanngorsaaqqullugu. Ajornartorsiuteqavissappat sulineq unitsivinneqarsinnaavoq. Taamaamat ataavartumik nakkutillineq nunallu tamalaat aalajangiussaat najoqqutarineqarneri sakkugineqassapput.

Akissut, Ole Fjordgaard Kjær, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik:

Nakkutiginninnermut tunngasumik ilinniagaqassuseq piginnassuseqarnerlu pillugit suliffeqarfiup tamanna akisinnaassavaa.

Akissut, Xiaogang Hu. London Mining:

Aap, sulineq aallartikkutsigu sulisussat ilinniarsimasuussapput, sungiussimasuullutik aammalu misilittagaqartuullutik. Sulisummi taakku maskiinanik nalinginnaasunik ingerlatsisuunaviangillat. Akuiaavimmi sulisuususaapput, saviminissamik imaarsaasussat, mekanikerit, elektrikerit teknikerillu allarpasuit. London Mining aallartippat suliassaq pingaarneq ilagissavaa Kalaallit Nunaanni ilinniarfinnik ineriartortitsineq. Assersuutigalugu aatsitassanut niuernernullu ilinniarfiit sammissavagut. Ilinniarfiit taakku tapersersussavagut taava pilersaarusiussaagut aaqqissugaalluartumik pikkorissaanissaq anguniarlugu. Tassa innuttaasut inuusuttut sungiusarneqassapput piginnaanngorsarlugit akuiaavimmi sulisinnaanngorlugit. Suliassat taakku London Mining tamanna tunniussimaarfiginiarpaa. Naalakkersuisullu IBA-liornitsinni tamanna erseqqissaatigineqassaaq. Tamanna neriorsuutigissavara. Suliaq sivisuumik ingerlasussaavoq kisiannili siunertaq tassaavoq kalaallit inuusuttut ilinniaqqilernissaanut soqutiginninnerulernissaat aammalu teknikkikkut piginnaanngorsarnissaat tamakkuninnga sulialinnik suleqateqalersinnaaniassammata siunissaq sivisuneq isigalugu.

Apeqqut, Mette Lynge:

Uanga apeqqutigeqqikkusuppara ersarinnerusumik iluamik akineqanngittutut misigigama. Massakut immaqa eqqartuivugut akuerineqarsimasutut isikkoqarsinnaalluni imaluunniit tusaaneqarsinnaalluni. Projekti taanna akuerineqarnikuuva imaluunniit naamik. Taava aamma apeqqutigerusuppara pisortaningaanniit nunanut soorlu uatsinnut assersuunneqarsinnaasunut

aamma misilittagalinnut saaffiginnittoqarsimanersoq, soorlu Norge-mut aamma akilinermut, taava aamma taanna aatsaannguaq Kaj akinera Kapisilinnut tunngatillugu, inuit tamarmik oqartussaanerata ajorusuuteqanngilluinnarpunga, taamaallaat una utoqatsissutigineqarnera Kapisillit taakkartornera annikigiga soorlut taakku utoqqatsissutitut misissuisimanerat. Qujanaq.

Akissut, Ove Karl Berthelsen, Naalakkersuisoq:

Naatsunnguamik akissavara taanna. Apeqqut una akuerineqarsimanersoq imaluunniit akuerineqarsimannginnersoq, tassa tusarniaaneq masakut suli ingerlavoq aammalu 19. oktober tikillugu tusarniaaneq suli ingerlanneqassalluni, taassumalu kingornatigut nalilersuinerit assigiinngitsut naatsorsuutigineqarpoq immaqa ukiut affaat sivistigisumik misissueqqissaarnerit ingerlanneqarnissaat. Taamaattumik una pilersaarut Naalakkersuisuninggaanniit akuerineqarnikuunngilaq.

Taava nunanut allanut assersuutissanik assigiinngitsunik aamma Naalakkersuisunit pisortaqarfinniillu misissuisarsimanersugut apeqqutinnut oqassaanga aap Norgemut aamma akilinermut assingusunik iliuitsinik aammalu Sverigemut assigiinngitsunik iliuitsinik aamma paasiniaasarsimavugut aamma misilittakkat assiginngitsut soorunalimi nunatsinnut naleqqussinnaasut assigiinngitsut misissortarnerni nalilersuineri aamma peqataasussaapput. Kapisilinnut tunngasoq Kaj-p akissavaa.

Akissut, Kaj Kleist, London Mining:

Aap taanna imannak ingerlateqqissavara, uagut nammineq suliarinngilarput, taamaallaat paasititsiniaanermi peqataavugut, aamma kingorna suliarineqarsimasut Kapisilinni Grontmij-mut ingerlateqqissavakka.

Akissut, Rikke Carlsen, Grontmij:

Apeqqut imannak paasivara, Kapisilinni suliatsinnut atatillugu annertunerusumik erseqqissaasimannginnerput. Kisiannili erseqqissaatigissavara Kapisilinni suliaqarnitsinni pissutsit piviusut aallaavigalugit suut saqqummertarnersut.

Ilassut, Mette Lyng:

Taannaana toqqammavia paasisitsiniaasimanermut soorlu utoqqatsissutitut atorneqarneratut misigisimagama taanna eqqaagiga.

Akissut, Kaj Kleist, London Mining:

Uunga paatsoorpunga, suliaqut tamaasa nalunaarusiornermi ilaasussaapput. Toqqorterisussaanngilagut taamaattumik utoqqatsissutitut eqqaaneqarnera uanga tupigilluinnarpara. Kapisilimmut Nuummiutullu pisussaaitaaffeqarput uagutsitulli taamaattumik aamma eqqaaneqarnera sullinneqarnerat aamma soorunami nalunaarusiami eqqaaneqarnissaat pisariaqarput. Imatut toqqorterinianngilagut uagut, suliaqut tamaasa tunniunniarpagut.

Ilassut, Mette Lyng:

Toqqorterisutut oqanngilanga. Unaana pigiga soorlu utoqqatsissutitut oqarluni soorlu sunniavianngitsoq pinngortitamut mississuineri, taannaana pigiga. Soorlu imannak nipeqarami Kapisilimmut oqaluukkatsigit imatut nipeqarpoq pinngortitaq tassani sunnerneqarnavianngilagut.

Soorunami Kapisilimmiut sunnerneqarnaviangillat nuna nikingangaatsiarluni taavalu immikkut imaqaqqissaarnera pillugu. Taannaana pigiga.

Akissut, Rikka Carlsen, Grontmij:

OK, taava ilanngussilaaginnarniarbunga. Suliarisarput tassaavoq innuttaasunik apersuinerit qanoq nunaminertanik atuisuunersut aatsitassarsiorfissap nalaani, sissiuqassap nalaani aammalu aqquuserngiugassap nalaani. Tassa sammisaq.

Apeqqut:

London Mining-mut apeqquteqalaarniarbunga. Periarfissaava umiarsuit kangerlutta iluanut pulannginnissaanik? Olivin-isiorfiup sissiuqaa atorineqarsinnaannginnerami aallerfigissallugu?

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Pilersaarut iluatsissappat, aningaasaqarnikkut nalilersukkat apeqqutaatillugit, naatsorsuutigissavat ukiumut 15 million tonsit piiartassallugit. Aammalu eqqaamasariaqarpoq saviminissarsiorneq suliaammat annertuupilussuarnik piaanertalik. Kuultisiornerinngilaq imaluunniit diamantisiorneq, taakuummata annikitsunnguanik piaanertallit. Savimissamik piaanep aatsaat annertuumik piaaninnaagaanni taava akilersinnaasumik ingerlatsisoqarsinnaavoq. Assartuineq qiviassagutsigu, sumut assartuissaagut? Nunarsuaq tamakkerlugu isigaanni, saviminiassaq assartorneqartup 65%-iisa Kina-liaanneqartarput. Umiarsuit mikinerit atussagaluarpata aningaasaajaataassapput. Akisuallaarpoq. Umiarsuit angissusaat annertusariaqarpatit assartugassat taamak annertutigisut ingerlanniarukkit. Eqqaamallugu assartugassat annertuupilussuummata. Tassa 15 million tonsit, annertupput, umiarsuit mikinerit naapertuunngillat. Aamma aningaasartuutit appasittutinniarariaqarput pilersaarut iluanaaruteqassappat. Aamma eqqaamasariaqarpoq niuerfimmiit ungasinnerpaamiikkatta, taannartaalu unammillernartuulluni, taamaammat aningaasartuutit appasissuutittariaqarput, taamaanngippat pilersaarut navianartorsiorsinnaammat.

Apeqqut, Vittus Jeremiassen:

Uanga apeqqutiga ingerlateqqilaarusuppara. Aatsitassat agguataarneqarnissaat eqqarsaatigalugu. Naalackersuisut akivaanga 37% sinneqartoortalerpata pitalissagut. Aatsaat sinneqartoortalerpata. Taava London Miningmut apererusupbunga qaqugu sinneqartuussagassi? Paaserusuppara taanna. Taavalu oqaluttuarisaanermut misilittakkat misigineqartartullu aamma ilaasa oqaatigisarpaat ukiut 20-it angullugit sinneqartoornaveersaartartut paaafimminut akiliinaveersaarlutik taamannak. Naalackersuisut taanna qulakkeersimaneraat imaluunniit London Mining ilisimaqqissaarneraat qaqugu sinneqartuulissanerlutik. Taava aappaattut CO₂ mik aniatitserujussualernissaq kiap akilissavaa? Taavalu Kinaminngaanniit imaq assartugassaq Nuup kangerluata tungaanut, qanoq salinneqassava? Qanoq qulakkiissava imaq minguitsoq Nuup kangerluanut kuineqartassasoq?

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Akilaraarutit pillugit aallartissaanga. Soorlu eqqaareerippat akilaraarutit assigiinngitsorpassuupput. Siullertut, isertitat akilaraarutaat. Aappaattut, suliffeqarfiit akilaraarutaat, taakkuullutik suliffeqarfiit pilersaarummut toqqaannartumik toqqaannanngikkaluamillu sullissisut. Pingajuattut, sinneqartoortinik akilaraarut, tassaalluni 37%.

Sisamaattut, London Mining suliffeqarfittut akileraarutaa, isertitaqalernerup kingorna. Tassaapput akileraarutit pingaernerit. Isertitanik akileraartarneq aallaqqaataaniilli sanaartornermi atuutilissaaq. Kinaluunniit pilersaarummi sulisoq Kalaallit Nunaata inatsisaat naapertorlugit akileraartassaaq. Taavalu suliffeqarfiit mikinerit aamma pilersaarummut kiffartuussisut, taakku suliffeqarfiit akileraarutaanik 35%-iusumik akileraartassallutik. Piiaalluta aallartikkuta savimissaq pilersissavarput, aamma eqqaamasariaqarpoq aningaasaliisoqaratta, aningaaseriviillu, taakkullu sinneqartuutaasunik akilertariaqarlutik. Taamaanngippat aningaasaliiumanaviangillat. Taamaamat ukioq siulleg sinneqartuutaasut agguataarneqarnerani akileraarut 37%-iusoq atuutissaaq. Taava aningaasartuutaasimasut matussusererpata isertitaqalissaagut, tassangaanniillu suliffeqarfittut 35%-nik akileraartalissalluta. Taassumalu saniatigut sinneqartoorutit akiliutigineqartarneranik aamma akileraartarneq ingerlassalluni. Imaappoq tamakkiisumik qiviassagaanni ukioq siullermiit akileraarneq aallartissaaq. Tassa akileraartarneq. Taava qaqugu suliffeqarfittut akileraartalissaagut? Taanna pissaaq aningaasartuutik 13 milliard-it akilereerutsigit, ukiut pingasut affarlu ingerlanerani. Taamanikkussamt isertitat sinneqartuutinngussammata. Apeqqut CO₂-mut tunngasoq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmit akineqassaaq.

Akissut, Ole Fjordgaard Kjær, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik:

Apeqqutit CO₂-mut aamma imaq makittarissaatitut atorineqartussamut tunngasut. CO₂ pillugu Kalaallit Nunaat isumaqatigiissuteqanngilaq taamaalilluni pisussaaffeqarani tassuunaatigut. Kisiannili kingusinnerusukkut pisariaqartinneqassappat taava pisortatigoortumik piumasaaqaasiortoqarsinnaavoq taakkununga tunngasunik nakkutilliisussanik. Aamma imaq makittarissaatitut atugassamut tunngasumut assinganik inissisimasoqarpoq. Uani apeqqutaanngilaq Kalaallit Nunaat arlaatigut atsioqataasimappat imaluunniit naagga, pissutigalugu pisortat qaqugukkulluunniit periarfissaqartuarmata suliffeqarfinnut inassusiussallutik tassunga tunngasumik. Taamaamat tassunga atatillugu nunat tamalaat najoqqutai malinneqassapput taakkullu aallaavigalugit nakkutilliisoqassalluni.

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Imaq makittarissaatitut atugassamut ilassuteqassaanga. Eqqaamasariaqarpoq saviminissamik assartuineq nutaarsiassaangimmat. Ukiorpasuarnik ingerlanneqareerpoq, ukiullu kingulliit 50-it annertusipilussimalluni. Massakkorpiaq umiarsuit assartuisartut taamaattut tuusintit arlaqaalupput, massakkorpiarlu assartuillutik. Taakkullu tamarmik malittarisassat aaliangersimasut najoqqutaralugit asartuillutik. Taanna nutaanngilaq. Kikkullu tamarmik assartuiniartut taakku malittariaqarpaat.

Apeqqut, Lene Kielsen Holm:

Uani saqqummiussat ilagaat inuiaqatigiit sunniutissaata nalilersuiffigineqarnera, quppernerit 32-it kalaallisut allassimasoq atuarlugu, paatsunganartorpassuarnik imaqarmat taanna qaqilaarusuppara avatangiisit kisimik pineqanngimmata, kisianni aamma inuiaqatigiit avatangiisinut atuisut taakkununga sunniutissaa isumaqarama paasisariaqaripput. Paatsunganartortaa ilaatigut assersuuteqarfigilaassavara, imannak allannikummat soorlu kulturimut tunngatillugu, “angutit piniartarput arnat nuniattarput ammerisarput aalisakkanillu tisasarlutik”. Assersuut alla, “inuiaqatigiinni angutit amerlanerit 24-niit 74-it tungaanut ukioqarput, arnallu amerlanerit 75-nit qummut ukioqarlutik”. Assersuut pingajuat, “nappaatit sualunnerpaat

akulikinnerpaallu tassaapput tarnikkut nappaatit, nappaatit annertuut nakuajunnittullu". Tassaapput taakku pingasut paatsuunganartortaartitakka, assersuutigeriarlugit imannaq oqarusuppunga, suussutsit qanorlu aatsitassarsiornerup sunniutissaanik tikkuussisoqannginnera inuiaqatigiikkut taagukkakkut kulturikkut inuiaqatigiinni sulisinnaasut qanoq atorneqarnissaanik taavalu inuiaqatigiinni nappaatit atugaasut arlaatigut aamma sunniiteqarfigineqarnissaa taanna tikkuussisoqannginneratut uanga isigigakku. Imatut oqarusuppunga inuiaqatigiinni sunniutissai uanga isinninngaanniit Nuummiuinnaq tunnganngilaq, Kapisilimmiuinnaq tunnganngilaq inuiaqatigiit iluanni pisinnaasallit rapportimi aamma allassimagami immikkut ilisimasallit ilinniarsimasut tamakku atorneqartussaapput pilersaarutit malillugit. Taava imannak isumaqarpoq sinerissami pisinnaasallit, inuit aamma ilinniarsimasut, nutserartinneqassapput maanga. Ilaqutariit avissaartuutsinneqassapput inuiaqatigiinni sunniutissaa tassani annertoorujussusaaq.

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Grontmij-ip taanna akitinnagu oqaaseqalaarniarpunga. Innuttaasunut sunniutaasussanik misissuinerit sukumiisupilussuupput. Paaseqqissaanngilara nalunaarusiaq sorleq massakkut tigumminerit, aamma isumaqarpunga pitsaanerpaassasoq paasissutissat nalunaarusiamit eqqortumit pissarsiarisimagukkit. Innuttaasunut sunniutaasussanut tunngasunik misissuinerit amerlasoorpassuarnik sammisaqarput, soorlu takusinnaagit. Suliffissaqarnermut tunngasut, kulturimut tunngasut ilinniartitaanerlu, taakku tamarmik imaqartupilussuullutik. Taakku Grontmij-mit sukumiinerusumik akineqassapput.

Akissut, Rikke Carlsen, Grontmij:

Qujanaq. Paasissutissank katersuineq ilungersunarsimavoq. VSB-liornermi aammalu tunngaviusumik paasissutissanik katersinermi pissutsit arlallit saqqummiunniarsimavarput. Aamma ilisimalluarpara suliaq nutserniarneqarnera ilungersunarsimasoq. Suliaq tuluttut ingerlassimavarput kingusinnerusukkullu qallunaatut kalaallisullu. Pitsaassusaanik nalilersuisitsiniarsimavugut aammalu nutserisinnaasut arlallit ilannguttariaqarsimallugit. Suliaq ilungersunarsimavoq. Tunngaviusumik paasissutissat atorluarniarsimavarput pissutsit aallaavigalugit naliliiniarnitsinni. Naliliiniarneq Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfianit najoqqutassarineqarsimasut malillugit, suut soqutiginaatillit naleqquttuunersut nalilersorsimavagut, soorlu sulisoqarniarnikkut, ilinniartitaanerlut, aalisarnermut piniarnermullu kiisalu peqqissuseq aamma kulturinut tunngasut. Imaappoq sammisat arlallit nalilersorsimavagut.

Akissut, Kaj Kleist, London Mining:

Uku Lene-p taasai ilaatigut nuutsitsineqarnissaaq aamma tagginneqarmat ullumikkut aalisartut aamma avataani aalisartut ulluinnarni sulinerminni qaammatit marluk pingasut avataaniissinnaasarput nuutsinneqarneq ajorput. Aamma uagut sulisussagut piumassusillit taamaallaat sulerusussuseqartut uagut suliffeqarfitsinni tappavani suliarforsinnaapput. Aammalu sapaatip akunneranut freertarlutillu. Soorlu aalisartut taamatut sulisut. Taamaallaat aatsitassarsiorfimmiissallutik. Pissutsit assigiipput. Kisianni una isumaqarpunga nuutsitsinermik taasineq soorlu qanga Qullissarmiut nuutsinneqarneranut allaat eqqaanangajattumik taasinerit eqqoqqissaanngitsoq. Ullumikkut kikkulluunniit sulerusussuseqartut suliffissartik ornittarpaat namminneerlutik.

Akissut, Ove Karl Berthelsen, Naalakkersuisoq:

Siullermik Lene-mut qujarusuppunga saqqummiussaanut, tassa uani massakut tusarniaaneq naammassereerpat qinnuteqartup immikkut ilisimasallit ikiortivi ilagalugit qinnuteqaatiminnut tunngavissaminik saqqummiussaat taanna misissoqgissaarlugu aallartipparput pisortaninggaanniit tassalu taanna oqareernertut ukiup affaata missaanik sivissuseqassalluni. Sorunalimi assigiinngitsunik ippinnartunik tassani misissuinermi aammalu minnerunngitsumik inuiaqatigiit uagut inooriaatsitsinnik naleqartitsinnillu annertuumik sunniuteqarsinnaasumik ajoqutaasinnaasunillu naammattoorsigutta nalilersuinerit taakku aallaavigalugit qanoq naliliinissatsinnut isummernissatsinnillu akisussaaffigissavagut aamma pisussaaffigivagut. Taamaattumik una suliniutip arlaatigut akuerineqassagaluaruni, akuerineqarnissaminut aallaavissaat tassaavoq inatsisit atuuttut tamakkuninngalu tunngavilersuinermi aamma assigiinngitsutigut qulakkeerinnitut, taakku unioqqutinneqanngippata aatsaat una suliasaq akuerineqarsinnaassaaq.

Immikkoortoq 3

Apeqgut, Knud Seblon:

Nunat marluk assersuutigisinnaavarput, allallu taamaalisinnaanagit. Canada aamma Alaska, qaqqaqortuut issitumiittut, ukiunillu 30-nik aatsitassarsiornemik uuliasiornermillu misilittagallit. Taakku ujarassiuunik uumasorsiuunik aningaaserisunillu sulisoqarput ukiut 30-it sinnerlugit aatsitassarsiorfinni sulisimasunik. Aammattaaq misilittagaqortuunik. Ilissi atorfinitsiteriaasit allat siunnersuutigaassi, uffa nuna uagutsitit ittuusoq, avinngarusimasoq, issittumiittoq naggueqatigiittullu. Taavalu demokratii naapertorlugit ingerlatsinersi allaalluni. Taavalu pingajuattut assersuunneqarsinnaanngitsoq, tassa nuna (qallunaat nunaat) aatsitassarsiornermik misilittagaqanngitsoq. Taava milliard-it arlalinnik nalilimmut pilersaarusioreaanni pisariaqarpoq sulisussat pitsaanersiussallugit. Kalaallit Nunaat misilittagaqarpa piginnaaneqarlunilu taakku tungaatigut?

Akissut, Ole Fjordgaard Kjær, Aatsitassat Ikummatissanullu Pisortaqarfik:

Pisortatigoortumik oqaatigissavara, iluormat Canada ukiorpasuarunik aatsitassarsiorneq misilittagaqarfimmassuk. Nunarsuatsinni nunani aatsitassarsiornermi annersaat ilagaat, aammalu misilittakkat assigiinngitsut pigaagut, soorlu Canadami pisortaqarfiit suleqatigaagut immitsinnut ilisimasamik tapertaalluta. Kisianni Canada qviassagutsigu taava assigiinngitsorpassuarunik iliuuseqartarput Canadap suaniani apeqqutaatillugu. Nunavut-mi iliuuseqarput British Colombia-mut sanilliullugu allarluinnarmik. Aamma oqaatigisinnavara Canada-mi nunat immikkoortut marluk akornanni assigiinngissusaat annertuupilussuupput, soorlu Kalaallit Nunaat aamma Nunavut akornanni aamma taamaattoq. Kisianni najoqqutassiagut, soorlu SIA-mut tunngasut, innuttaasunut tunngasut, taanna aallaaveqarpoq qanoq Canada-mi qisuariartarsimanersut. Aamma iluormuinnarpoq demokrati naapertorlugit iliuutsit maani nunatsinni ingerlatseriaaserput Canada-mit allaanerulluinnarmat. Tassa taanna oqallisajuartoq, Canada-mut assersuussinnaaneq. Isumpassuaqarpoq, kisianni oqaatigissavara malittarisassat assigiinngitsut marluummata. Tassa Canadami naalakkersuisoqarpoq qullersaasoq, taavalu taassumap ataani inuiaat assigiinngitsut immikkoortortaqarfiullutik. Maani taamaangilaq, taamaammatt assersuussiniarnermi taakku eqqaamaqqunaqaat.

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Maani issiasut qiviarukkit uppersisippaa Canada aatsitassarsiornermi misilittagaqarluartut. Uanga nammineq, Dr. Marcel Pineau aamma Dr. Buccitelli tamatta Canadamiuvugut. Aamma oqaatigissavara sanaartornerup aammalu ingerlatsinerup nalaani Canadamiut naatsorsuutigissavarput, taakuummata aatsitassarsiornermik aamma sanaartornermik misilittagallit.

Ilassut, Knud Seblon:

London Mining-ip sulisui pinggilakka, Naalackersuisut sulisui pivakka.

Akissut, Ole Fjordgaard Kjær, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik:

Oqaatigisinnavara oqartussaniit Canadami misilittakkat atorluarnissaanut periarfissaqarmat. Soorlu akuersissutinut tunngasunik suliaqarnitsinni. Aamma taamasioreersimavugut kuultisiorfik eqqarsaatigissaganni. Tassani paaaneq sivitsornissaanut qinnuteqaat nalilersorsimavarput siunnersortit Canadamiut suleqatigalugit. Kisianni aamma nammineerluta annertuumik misilittagaqalersimavugut, soorlu ukiorpassuarnik kuultisiorortoqareerpoq aammalu olivin-isorfik ingerlanikuvoq, aatsitassarsiornerillu allarpasuit nunatsinni ingerlallutik. Misilittakkat tamakku soorunalimi atorpagut. Siunnersortit Canadamiut aamma nunat allamiut atornerinik misilittagaqarpugut.

Ilassut, Knud Seblon:

Misilittakkat annikitsumik aatsitassarsiornermi eqqartorpatit, uangali pivakka annertuumik pilersaarutit, sulisut tuusintilikkaat atornerqartussat, tassuuna assigiinngillat, qanorli tamakkunnga misilittagaqarpugut?

Akissut, Ole Fjordgaard Kjær, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik:

Aap, ilumut, kuultisiorfik annikittutut isigigukku, taava eqqorpoq, kisiannili sulianut annertuunut misilittagaqarnermut tunngasunik, taava suleqateqareerpugut Canadamiunik. Tasamani Davis Stræde-p illuatungaani pilersaaruteqarput Mary River-mik taaguutilimmik, maani Isukasianut arlalitsigut assingusupilussuaq. Taanna pilersaarut marloriaatingajaammik annertutigaaq, qimuttuitsut atorlugit assartuiniarput, maanngatut ruujorersuakkoortinnagu kinguneranilu umiarsuakkoortillugu. Taamaammat pilersaarut maanngatut assinguvoq. Tassunga atatillugu qanoq misilittagaqarsimanersut malinnaaffigisimavarput, aammalu suleqatigiinnerulernissaq siunertaralugu suliniutigaarput, taamaalilluta piginnaaneqarnerulerniassagatta assingusunik suliaqassagalarutta.

Apeqqut, Brian Fencker:

Unnuk manna London Miningip Isukasia pillugu pisortaa VVM-iliortarneq pillugu ilaatigut uparuaasumut akissuteqarnermini ilaatigut akissuteqaatigivaa VVM-iliornermi pingaarutilerujussuusoq ilinniarsimasut immikkut, immikkut misilittagallit taakua sulisinneqassasut, taava uanga maani nunami innuttaasutut sooruna taava tusarniarneqartunga? Uanga naleqannginnama? Tusagassiutinit aamma paasivarput, qujanartumik eqeersimaartunik tusagassiortortaqaratta maani illoqarfitsinni, piniartunngooq taqqamani tuttut pillugit assut annertuumik ernumassuteqarput taanna piviusunngortinneqassappat sunniutissaa annertussangatippaat. Eqqaamassuarput maani nunatsinni ukiut tuusintillit inuunikuuvugut

piniakkat taakkua inuussutigalugit, ullumikkut tassa taamaammat maaniippugut. Pinngortitap nammassinnaasaa ataqqillugu inooriaaseqarsimavugut aammalu taamatut ingerlarusulluta, una projekteq ukiut qulit 15-illu tassa. Nalilerparput innuttaasut, piniartut kisimik atuisuunngimmata taqqamani, aamma uagut innuttaasut innuttaasutut nalilerparput kingunipiloqarsinnaasoq assut, neqissaqarniarnerput annertuumik sunnertissaaq. Uku uagut ilisimasavut, ilinniarsimangikkaluarluta kisianni ilisimasavut misilittakkavullu London Miningip naleqartinnginnerpai? VVM-imut ilaatinniingilai? Orbiconimut taava aamma apeqqutigissuara aamma, piniartut taamatut nalunaarnerat Pinngortitaleriffitsinninngaanniit naqissuserlugu aamma taperserneqarluni nalunaarutigineqarpoq. Orbiconip nalilerpaa sunniutissaarooq annikittuararsuusoq suli taanna attatiinnarniarpaat?

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Akilersinnaassusermik misissuisitsineq, ilanngullugit avatangiisinut aamma innuttaasunik sunniutaasinnaasunik misissuinerit, tamakku sulisusarsiunneqartarput suliffeqarfinnut annertuunut taamaalilluta sukut tamatigut attuumassutilimmik ilisimasaqalissagatta nalilersorsinnaasatsinnik. Isumaqqanngilanga naleqanngitsutit, aamma uunga pilersaarummut tunniussaqaarsinnaavutit, maani Kalaallit Nunaaniikkallartillutit, ilisimasatit London Mining Greenland piffissaq qaninnerusoq ungasinnerusorluunniit iluani atorfissaqartissinnaavai. Taamaattoq uani suliassat pineqartuni, tassaapput uku suliffeqarfiit toqqarsimasagut, Orbicon avatangiisinut sammisalik aamma Grontmij innuttaasunik sammisalik. Taakku toqqarneqarput piginnaasaanik paasissutissat saqqummiunneqarsimasut aammalu oqaloqatiginninnerit tunngavigalugit. Naammattunik misilittagaqarpugut suliata tamaattut ittut suliareersimagatsigit. Taamaangikkaluaruni innuttaasunut nassuiaassinissaq ajornakusuussagalarpoq. Kisianni massakut suliffeqarfiit Grontmij aamma Orbicon sulisoraagut, suli ulapippugut, apeqquterpassuarpoq, taannartaannaa takutippaa taamannak ingerlasariaqartugut.

Akissut, Rikke Carlsen, Grontmij:

Oqaatiginiarpara 2009-mili tuttu qanoq sunnigaassanersut aarleqqutigineqarmata, aammalu piniarneq aalisarnerlu. Taakku aallaavigalugit HS Analyse suleqatigalugu qanoq suliffissualiorfiginiarneqartup avatangiisii atorneqartarnersut sukumiisumik misissorsimallugit. Misissuinermi pinialuttartut 208-t aammalu piniartut 49-t apersorneqarsimapput. Misissuinerup siunertaraa pilersaarutip nunataata imartaalu sumiiffiini tuttu, puisit eqaluillu piniarneqarlutillu aalisarneqartarnersut. Uani iikkani takuneqarsinnaapput nunat assingi, taakkunanilu takuneqarsinnaapput sumi umiarsualiviliortoqassanersooq aammalu suatigut aqqusiniliortoqassanersooq. Misissuinerit inernerit takutippaat tuttu suamik sunnerneqassasut aammalu uumasut amerlassusaat allannguuteqarnaviarani. Tuttu siammasissumiinnerisa pissutigalugu nalilersimavarput allannguuteqarani piniarneqarsinnaassasut, taamatuttaaq aalisarnerit. Ernumassutit ataatsimiinnerit suilliit nalaanni eqqaaneqartut suli ullumanna tikillugit qaffakaajuarput, taamaammat siunnersuutigivarput sumiiffiit pineqartut malinnaavigijuarneqassasut. Imaappoq aalisarneq piniarnerlu malinnaavigineqassapput taamasilluni qanoq kinguneqassanersooq takuneqarsinnaangorluni. Taakkullu IBA-mik isumaqatigiissusiornermi ilanngunneqarsinnaallutik.

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Sulisut kalaallit qiviassagaanni, taakku aamma sulisorisimavarput, aammalu 2005-mimili sulisuusimasut suliffeqarfiillu qanoq amerlatiginersut pilersaarummut sullissisimasut takuneqarsinnaallutik. Arlaqaalupput. Suliffeqarfiit 20-t missaaniipput, suliffeqarfiit maanngaanneersut, taakkullu isertitaat aamma kaaviiartitaat takuneqarsinnaallutik.

Apeqqut:

Apeqqutigaa nunarsuarmi aningaasaqarniarnermut tunngavoq qanorlu Kinamut ukiumut aningaasarsiorneranut ajornartorsiortitsisimanersoq. Ippassaq CNN-ikkut eqqaaneqarpoq Australiami saviminisiorfissuaq matusariaqarsimasoq nunarsuarmi aningaasarsiorlunneq pissutigalugu. Piffissap ingerlanerani Naalackersuisut ilorraammut aallariarnerani, London Mining aamma aningaasaliisui aaliangiisariaqassapput pilersaarut aallartinneqassanersoq imaluunniit naagga. Aningaasaqarniarneq taamaaginnassappat kingunerisinnaasai nassuiaatigisinnaaviuk? Kingunerisinnaavaa pilersaarut aallartingitsoortoq? Unikkallartinneqarsinnaava? Imaluunniit periarfissaqarpa allanik.

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

100%-imik ilumoorputit, nunarsuatsinni aningaasaqarniarneq aatsitassarsiorunit neriulluarnarpallaangilaq, kikkunnummi tamanut eqqornerluivoq. Aatsitassarsiorfiit arlaqarput ukiut ataatsip marlulluunniit iluani aallartinnialikkersaarualarlutik kinguartitsisariaqalersut. Uagulli pilersaarusersimagaluarpuqut siorna sanaartorluta aallartissasugut, kisiannili maannamut aningaasaliisussanik suli ujaasisoqarluni. Takutiinnarpaa uagutsinnut qanoq ilungersunartigisoq. Taamaakkaluartoq aningaasaqarniarnerup ineriartornerata oqaluttarisaanera qiviaraanni, taava takussavat niuerfik pingarneq tassaasoq Kina. Tassa taannaagallarpoq. Kina-mi inuppasuupput, ingerlatseriaaseq immikkuullarisoq, annertuunik mikisunnguanillu niuerfiusoq taakkullu amerlasoorpassuullutik, tamarmillu ineriartorniarlutik. Maannamullu Kina-mi naalackersuisut iliuuseqartariaqarput inuit taamak amerlatigisut aqulluassagaanni.

Isumaqarpunga pitsannerulissasoq, immaqa ukioq affaata ingerlanerani. Aamma massakkorpiaq appasinnera iluaqutaavoq aningaasaliiniartunut. Una pilersaarut ukiut pingasut ingerlanerani iluanaaruteqassaaq, aningaasarsiorneq appasikkaluaruni qullasikkaluaruniluunniit. Iluanaarutit assigiissapput. London Mining aamma saviminissamik niuerfinnik misissuisarpoq, taakkullu takutippaat qummut aallariaqqissasoq, appaqqillunilu. Kina pissutigalugu qaffaallangatinneqarpoq. Tamanna kingueqartitsissaaq annertuumik. Aatsitassarsiorfiit kinguartinneqarsimagaluartut matusimagaluartulluunniit ingerlaqqilissapput. Taamaasilluni savimissarsiorfiit amerlatsissapput ukiullu arlaqanngitsut ingerlanerani saviminissamut akigitat appasapput saviminissaqarpallaarnera pissutigalugu. Uanga nammineerlunga neriulluarpunga, taamaamat massakkorpiaq ilungersorpugut aningaasaliisussarsorluta, aappagu aallartinniassagatta. Taamaasilluta akit qaffasissut iluatsissinnaassagatsigit.

Apeqqut, uumasorsiooq:

Tupigaara sooq qallunaat siunnersuisartui toqqarneqarsimammata, nunat tamalaat isigigaanni mikisuararsuummata, aamma isumaqarpunga suliaq kivissinnaasimannngikkaat. Assersuutigalugu kemikaliat eqqartorneqartut ukiumut tonserpassuit atoriarneqartut kuugussaatinniarneqartullu kangerlutsinnullu apuullutik. Kemikaliat taakku pillugut misissuisimavunga, Australiamiulli misissugaat takutippaat kemikaliat svolviaassutit atorneqaaqquneqanngitsut aammalu kuugussaaqquneqanngitsut. Ippassaq London Mining ataatsimiisitsimmata Orbicon aperivara

kemikalianik saliisarnissaq qanoq akeqassanersoq, soorlu Australiami taamannak iliortut. Tamanna periarfissaava teknikkikkut aammalu akilersinnaassava? Akineqarpunga misissorneqareersimasut. Tassa imak isumaqarpoq Australiamiit 300-riaammik annertunerusunik aniatitsisoqassasoq, taannartaalu navianaateqarani. Australiami kemikaliat taakku sapusianut katersuunneqartarput taakkunanilu uninngangaatsiartarlutik allaat kemikaliat nunguttarlutik. Uanilu pilersaarummi kuugutsinniarneqarput kangerlutsinnullu pisillugit. Uanga isummanniit una suliaq ilisimatuussutsikkut annikippallaarpoq. Isumaqarpunga qallunaat toqqagaasimanerat ajornartorsiutaasoq, pissutigalugu Australiami aamma Canadami suliat annertuut pioreermata taakkullu pitsaassutsimik qaffassaataasinnaallutik. Aammattaaq kemikaliat aarleqqutigaaq. Imaakkami aalisakkani saviminissanik arrortinneqarsinnaanngitsunik katersuuttoqalissammat. Ukiut 10-15-niinnaanngitsoq, kisianni piffissap sivisunerup iluani. Tamakku pillugit erseqqissaasoqarnissaa kissaatiginarpoq.

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Sooq qallunaat suliffeqarfiutaat EIA aamma SIA-liornermut toqqagaanersut pequtaavoq Kalaallit Nunaanni pissutsinik ilisimasaqarmata, inatsisit tungaatigut, avatangiisinut suliniutitut tunngasunik aammalumi pinngortitamut tunngasunik. Suliffeqarfiit Canada-miit atussagaluaaraanni tamanna ilungersunarnerussaaq pissutigalugu Kalaallit Nunaanni pissutsinik ilisimasaqarpiannimmata. Taamaammat qallunaat toqqagaapput. Isumaqarpunga naleqquttuusut annertuunik EIA-nik aamma SIA-nik suliaqarsimammata, aammattaaq piginnaasaat apeqquserniangilakka. Kemikalianut tunngasut suleqatinnut Dr. Marcel Pineau-mut akissuteqaqqussavara, taassumalu kingorna Orbicon aamma Grontmij nassuiaateqaqquniarpakka piginnaasartik pillugit.

Akissut, Marcel Pineau, London Mining:

Pissutsit piviusut tassaapput EIA-liornermi Orbicon kisermaassinngimmat. EIA-liornermi pisariaqarpoq suliffeqarfiit allat suleqatiginissaat aammalu suliamik aqutsisoqarnissaa. Aap kemikaliat pigaagut aammalu ilumoorputit Canadamiut taakkununnga tunngasunik ilisimasaqarluarmata, taakkoorpiarpullumi kemikalianik misissuisuusut. Kemikaliat misissorneqarneranik peqqissaartumik sulivugut aammalu paasilluarniarsaralugit. SGS Lakefield Canada, nunarsuarmi misissuisartoq ilisimanearluartoq, kemikaliat misissugaraat, taavalu AMEC tassaasoq siunnersortit Amerika-miut, taakku SGS suleqatigaat. Taavalu eqqaasinnaavara Golder Sweden, tassaasoq nunat tamalaani sullissisuuq, taakku suliat kemikalianut tunngasut nalilersorpaat, tamannalu nittartakkatigut takuneqarsinnaalluni. Taamaammat suliffeqarfiit suut naleqqunnerunersut isigissagaanni isumalluarpugut Golder, AMEC aamma SGS Orbicon-ilu suleqatigiissimammata. Suliat taakkunaniit suliarineqarsimasut DCE-mut nalilersortinneqarputtaaq. Taava uagut nalilersuutit tigusarpagut. Suliamut peqataasorpassuaqarpoq.

Akissut, Steen Ø. Dahl, Orbicon:

Orbicon-mi aqutsisutut issiasutut suliffeqarfik qallunaat nunaaneersutut suliamik kukkusumik ingerlatsisimasutut uparuarneqarluni nuanninngilaq, taanna eqqortuusorinngilarput. Soorlu Marcel Pineau oqartoq nunat allamiut suleqatigisimavagut, Canadamiut marluk, taakku kemikalianut tunngasunik qanorlu atorineqassanersut misissoqqissaarsimavaat. Aamma Golder Associates suleqatigilluarsimavagut, taakku nunarsuarmi suliffeqarfiit angisoorsuit akornaniipput,

taakkuninngalu suleqateqarneq tunngaveqarpoq Sverige-mi saviminissarsiorfinnik suliaqartuummata. Taamaammat isumaqarpunga tunngavissaqarluarluta sulisinnaasugut, tassami suliaq taamak annertutigisoq immikkut ilisimasalippassuarnik pisariaqartitsivoq suliaq pitsaasumik inernejassappat. Orbicon-mi sulisut qulit missaaniippugut tamattalu immikkut ilinniagaqarluta, aammalu nunat tamalaat akornanni suliaqarsimalluta ukiuni kingullerni 35-nik. Nammineerlunga tamakku ilisimasaqarluarfigaakka, taamaammat qallunaanerpit suliamut naleqqunnerluta apeqquuserneqarnerput isumaqataaffiginngilara. Taassumalu saniatigut maani Nuummi allaffeqarpugut taannalu nuannaarutigalugu. Taamaammat uparuaaneq tunngavissaqarsorinngilara.

Akissut, Rikke Carlsen, Grontmij:

Uparuaaneq aamma uagutsinnut tunngavoq. Uagut Orbicon-itulli suleqateqarluta suliaq ingerlassimavarput. Kalaallimik suleqateqarpugut maani inunngorsimasoq perioriartorlunilu, ukiunillu 20-nik maani najugaqarlunilu sulisimasoq. Aamma suleqateqarpugut nunani tamalaani ukiuni 10-nik sinnerlugit sulinermik misilittagalik, taannalu aatsitassarsiorfinni innuttaasunut sunniutaasinnaasunik suliaqartarsimalluni, aammalu attaveqarluartuulluni. Taassuma saniatigut suliffeqarfik HS Analyse nuummiittoq aammalu ilisimatusarfik suleqatigisimallugit.

Akissut, Peter Aastrup, DCE:

Una oqaatiginialaaginnarlugu, kemikaliat atornejartussat tamarmik Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisorta qarfimmii akuerineqaaqassapput, uagut nalileereernitta kinguneranik, aammalumi, soorlu eqqaareeriga, soorunami kuunni nakkutilliisoqassasoq kangerlummut kuugussaasusunik. Suut tamaat nakkutigineqassapput, aniatitsisoornissaq pinngitsoortinniarlugu. Taanna ingerlaavartuussaaq kemikaliat atorallartillugit.

Illassut, Uumasorsioq:

Uparuaanera aallaaveqarpoq Australiamiut nalunaarutaat atuareenera kingorna. Uani kemikaliat salinneqaaqqaarlutik aniatinneqartarput, aammalu saliinermi piiakkat aniatinneqartaratik. Akuiaanermi aniatinneqartut 10 milligram/L-imut eqqaaneqarpoq, kisiannili navianaatilik 1 mikrogram/L-iulluni. Taamaammat taannartaatigut ilisimatuussutsip annikinnera uparuarpara. Nalunaarusiani atuakkanni suliat pitsaavallaanngissoraakka. Aamma teknik-itigut aningaasaqarnikkullu allaanngilaq pitsaanersiortoqarsimanngitsoq. Soorlu uani kemikaliat qapuliornermi atugassat annertussusaat eqqarsaatigalugit. Taakku ilanngunneqannginneri ernumassutigaaq. Suliffeqarfik qallunaanerat pinngilara, kisianni paasissutissat amigarneri.

Akissut, Steen Ø. Dahl, Orbicon:

Paasissutissat Australimut nalunaarutaanut tunngasut ilisimanngilakka. Uagut nalunaarusiatsinni misissukat arlaqaaluttut naapertorlugit kemikaliat qanoq atornejassanersut nalilersorsimavarput. Aammalu qanoq annertutigissanersut nalilersorsimallugit. Imaappoq kemikaliat assigiinngitsunik toqunartuussuseqartarmata apeqquataatillugu qanoq akuneqarsimanersut, taakkullu piffissap ingerlanerani toqunartuunerat annikillartussalluni, apeqquataatillugu qanoq "oqimaatsiginersut" qanorlu kimeqartiginersut. Kimeerunngitsoortoqarnaviannigilaq, ingammik pinngortitamut ingerlatinneqartussanik. Taakku tamarmik nungukkiartuaarumarput. Soorlu aamma oqaatigineqartoq, apeqquutit tamakku Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisorta qarfiup siunnersortaaniit nakkutigineqartuassapput,

aammalu apequtunik suli aammalluta. Kisianni uku Australiamiut nalunaarusiaani paasissutissat ilisimangilakka, taakkumi nunat tamalaaniit innersuussutigineqartunit allaanerulluinnarmata.

Apeqgut, Claus Nielsen:

Siullermik, pingajussaanik peqataalerpunga taavalu siulii apeqqutit apeqqutigigaangatsigit oqarfigitittarpugut akineqassapput tulliani, taava pingajuani peqataagatta oqarfigitippugut nittartakkami ilineqassapput maanngalerama misissorakku allaqqasoqannginnami, suli akineqannginnami paaserusukkaluariga qaqugu taakkua akineqassanersut? Apeqgut aappaatut, ataatsimiisitsinermi aappaani eqqaaneqarpoq mittarfiliortoqassasoq, sooq mittarfiliortoqarniarpa? Hotel-it maaniittut inissaqartitsinnginnamik toqqaannartariaqaramik? Kikkut piginnittuussappat, aamma timmisartuutileqatigiit kikkussappat, AirGreenland timmisartuussissava?

Akissut, Ole Fjordgaard Kjær, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik:

Apeqgut siulleq akissavara. Apeqquterpassuit apeqqutigineqarput, 70-it missaat, taakkullu tamarmik pisortatigoortumik aamma suliffeqarfimmiit sukumiisumik akineqarnissaat kissaatigisimavarput, tassungalu atatillugu nutserneqartariaqarlutik, taamaamat uunga ataatsimiinnissamut oqaatsit marlungorlugit piareennissaat naammattoorsimangilarput. Suliaq ingerlavoq, akineqariarpata apeqqutit akissutillu tamarmik tusarniaanerup nittartagaani London Mining-imut tunngassutillit ataanut inissinneqassapput. Tassani aaneqarsinnaanngorlutik. Allaat ullumikkut apeqqutit ilanngunneqassallutik.

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Mittarfiliorneq Nuummi naammattumik peqannginnera pissutaanngilaq, kisiannili pilersaarummi sulineq eqaannerulernissaa anguniarlugu mittarfiliortoqassaaq. Ilisimasariaqarpat paaanerup nalaani sulisut 800-ut sulisorineqassammata, taakkullu paarlakaallutik sulisussaallutik, imminnullu qanimut suleqatigiilluinnarlutik. Arlaat aallarpat tullii takkutinngitsoortussaangillat, tamanna pisinnaanngilaq. Taamaattoqassagalarpat sulineq unittuussaaq, taamaalisoaqqusaananilu. Taamaamat qanoq pitsaanerpaamik inunnik ingerlatsisinnaaneq ujartortariaqarpoq taamaalillutit nikeratsisinnaanngorlugit. Tassa mittarfeqarnissamut tunngavioq, aatsitassarsiorfiit avinngarusimasut amerlanerit mittarfeqarput. Sulisut assartorneqartariaqarput pitsaasumik sukkasuumillu.

Taava qaqugu sanaartorniarpugu. Massakkorpiaq mittarfiliornissamik pilersaarusionerup ukiuni arlalialunnguanik kinguarallarpoq, tassunga pissutaavoq ingerlatsinermi akisussaasusut suli inissinneqanngimmat aammalu pisortanit tapersorsorneqartariaqarami. Taava timmisartuussineq ingerlanneqalerpat AirGreenland siullertut aperineqarumaarput. AirGreenland maani ingerlatserperpoq aammalu kivitsisinnaalluarluni taamaasilluni toqqagaanissaminut periarfissagissaarluni.

Apeqgut, Maren Møller:

Siullermik ilisaritilaqqaaassaanga, Maren Møller 1930-mi inuusuvunga Naajaani Upernaviup pigisaani. Ove Kaali illit aperissavakkit, utoqqaat eqqarsaatigereerpigit taamatut aalajangernialeravit? Uanga piniartuinnarnik ilaqutaqarama illersoqaakka, nunarsuaq taamak alianaatsigisoq, akuersinavianngilanga. Tamassi akuersissanngilasi. Qujanaq.

Akissut, Ove Karl Berthelsen, Naalakkersuisoq:

Siullermik oqaatigissavara uanga kisima taanna aalajangigassaq aalajangersinnaanngilluinaqqissaarpara. Aamma soorunalimi oqallisigineqarnera suli ingerlanneqarpoq nalilersorneqarnera suli ingerlanneqarpoq piviusunngortinneqarnissaanut aningaasanik 11 milliardit 13 milliardillu tungaanut qularnaveeqqusiisoqarnikuunngilaq, taamaattumik uani pilersaarutip qanoq nalilersorneqarnissaa assigiinngitsutigut suli ingerlanneqartussaavoq. Aap utoqqaat eqqarsaatigivavut, soorunalimi utoqqaat qujanartumik inuunertusiartorlutillu amerliartorput, aamma taakku inuunerinni atugassaqartitaasunut akissaqarniassagutta inuussutissarsiutinik aningaasarsiorfinnillu annertunerusunik periarfissanik ujarlertariaqarpugut. Tamakku eqqarsaatigalugit nunarput siuariartussappat aamma aningaasarsiorfinnik nutaanik eqqarsartariaqarpugut.

Apeqqut, Bjarne Lyberth:

Ababsi: Inuiaqatigiit isertitassaannut tunngasut. Kisitsit taaneqarnikuuvoq ukiuni 15-ini 32 milliardit isertinneqarsinnaasut, tamatuma avataani Naalakkersuisuninngaanniit siunnersuutigineqalersaartut ilagaat selskabsskati atorineqarnissaa. Taavalu sanaartornerup nalaani akileraarutit akitsuutillu assigiinngitsut aamma ilanngussorneqarnissaat. Taamatut pisoqassappat taakkua inuiaqatigiit iluanaarutissaat qanoq inissisimalissappat? Taava Miitip apeqqutigisaanut, aalajangiunneqareernersoq. Upernaami Naalakkersuisut sinerissami angalaarnerminni oqaatigisaasa ilaat tusarpara Isukasia pillugu oqarpoq piviusunngorpat, oqanngilaq piviusunngussappat, oqarpoq piviusunngorpat. Aamma kemikalit eqqartorneqarnerani, VVM-imi allaqqavoq kvartsledereqanngitsoq.

Akissut, Ove Karl Berthelsen, Naalakkersuisoq:

Naatsuararsuarmik akisinnaavara, una Ababsip oqartitsiniarnera taanna soorunalimi eqqaamangilara aamma iluamik oqassaanga ersarilluinnartumik tusarniaaneq suliluunniit naammassineqanngilaq nalilersuinerit suliluunniit aallartingillat taamaattumik Naalakkersuisut tungavissaqanngillat akuersinissaminut. Taanna taamatut akisinnaavara, aamma akileraarutitut appaanissamut siunniussarput tassaavoq 1 procentimik sulisunik A-skatimik akileraartarneq annikillisinneqarnissaa taanna eqqartorparput, Ababsip uani ilisimasaqarneragaa tupaallaatigivara unnuk manna tamanna assigiinngitsunik atassuteqarmat.

Ilassut, Bjarne Lyberth:

Inatsisartut nittartagaanni inatsisartut.gl-imi ukiaq manna ataatsimiinnermi oqaluuserineqartussat nr. 113 Alcoa pillugu siunnersuutigineqalersaartut ilagivaat selskabsskatip apparnissaa, tassani takuneqarsinnaavoq inatsisartut.gl oqaluuserisassaq nr. 113.

Akissut, Ove Karl Berthelsen, Naalakkersuisoq:

Tassani ajoraluartumik Ababsi pakatsisissavara, annertuumik. Siunnersuut tassaavoq aluminiumik aatsitassaliornissamut sinaakkutissatut siunnersuummi Alcoa kissaatigisimagaluarmagu akileraarutitik akiliisarnissani noor'luussasoq taassumalu Naalakkersuisuninngaanniit itigartinnissaanut siunnersuuteqartugut. Tassa oqaluuserisassaq.

Apeqqut, Jens Erik Kirkegaard:

Nunarput akuersissanersoq imaluunniit akuersissannginnersoq misissueqqaarnermi akuersissummi allaqqagami standard vilkåriusoq, tassanilu allaqqalluni qinnuteqartup

piiaanissamik piumasaqaatit naammassisinnaagunigit taava angertittussaasoq. Imaappoq massakut piumasaqaatit qinnuteqaatimi naammassissagunikkitt taava angertussaavugut, soorlu taamatut paaseqqavara allaqqasoq standard vilkårimi, taavalu una standard vilkåri imaassimassagunarami aamma qinnuteqartunut allanut misissueqqaarnernut tunniussuunneqartassasoq 100 sinnerlugit tunniussuunneqarlutik, taava eqqarsartoqarsinnaassaaq taakku 100 sinnerlugit qinnuteqartut piiaanissamut immaqa aamma tamarmik angertariaqassuagut?

Taava London Miningimut apeqqutissaqalaarpunga aamma piiagassaq tonsimut eqqaamaniariga 70 dollarilersittarniartoq cirka, tamatuma missaani. Suli taanna naatsorsuutiginaat?

Taava apeqqut aappaa, allaqqagami qinnuteqaammi 28 milliardit isertitatut skateerutissat soorlu allangortitsissaguni nunarput inatsisinik selskabskatimut tunngatillugu taava soorlu royalty eqqutinneqassappat 28 milliardeernissaq naligissavaa? Taamaappat aamma qanoq issua soorlu selskabskati apparutsigu royaltylu ikkullugu taamalu qulakkeerluni piiaasoqassappat pinngitsoorani 28 milliardinnassasoq royaltyni, selskabskati apparlugu royalty ikkullugu 28 milliardi nalinga.

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Uagut missingersuutitsinni ingerlatsinermi saviminissaq akuiagaq tonsimut 46 dollars-nik naleqarpoq, taavalu ukiuni 15-nini 23 dollars-iulluni. Naluara sumiit 70 dollars-it pinngornersut. 70 dollars-it akilersinnaassusaanut naapertuunngillat, nunarsuarmi ingerlatsinermi nalinginnaasunit qaffasinnerungaatsiarami. Uagut toqqammavigaarput, soorlu sulisunut aningaasartuutit aammalu siornatigut aatsitassarsiornerni misillitagaasimasut, maannamullu naleqqussarlugit. Taamaammat isumaqarpunga 40 dollars-it missaat uagut pilersaarutitsinnut naapertuuttut. 70 dollars akigineranut pivigit?

Ilassut, Jens Erik Kirkegaard:

Siunissami tunisinermi akit missingersuutigineqartut suuppat?

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Tunisassiornermi nalilersuinerit tigummivagut, taakku ingerlanneqarput suliffeqarfik Raw Material Group-mit Sverige-mi inissisimasumit. Isumaat naapertorlugu saviminissap nalinga qaffariarluni appaallassaaq. Taamaakkaluartoq eqqaamasakka naapertorlugit, kukkunngikkuma, 2016-mi naatsorsuutigaaarput agguaqatigiissillugu 125-miissasoq, taavalu 2020-mit 2025 tungaanut 120-mut appassalluni taavalu ukiuni tulliuttuni tallimani 110-mut appaqqissalluni. Taamatuttaaq 70 ataallugu apparsinnaalluni, kisianni naatsorsuutitsinniit taanna tikissimanagu.

Ilassut, Jens-Erik Kirkegaard:

Siorna rapportimi saqqummiussami allaqqagami ingerlatsinermi aningaasartuutit 29 dollariussasut taava 27-ssangatinneqaralarunik kisianni ilimagisassap akia qaffaallalaarami una 43 dollari naatsorsuutigineqarnerluni?

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Misissuinerit assigiinngitsut naapertorlugit kisitsisip annertussusaa akilersinnaassusaanik misissuigallarnermeersuuvoq. Taannalu missingersuut plus/minus 20-25-iulluni, 30%-nik appasinnerusinnaalluni imaluunniit qullasinnerusinnaalluni. Uangalu kisitsiseq eqqaasara 43-46

dollars, taannalu inaarutaasumik akilersinnaassusaanik misissuinermeersuulluni, plus/minus 15%. Taamaammak pilersarusiornerni assigiinngitsuni takuneqartarpoq akit assigiinngiaartut, eqqortuussusaat nikerartuummat.

Apeqqut, Jakob Mathiassen:

Uanga erngup nukinga eqqartorusuppara, tassungalu atatillugu Naalackersuisunut kaammattuummik/apeqqummillu. Siullermik London Mining-mut apeqqut. VVM-mi kisitsisit tikkineqartut paasiuminaatsippakka, pissutigalugu sooq 120MW taamaallaat naatsorsuutigineqarmata, periarfissat 175-mit 200MW-it tungaanoormata. Aappaattut isumaqarpunga aningaasarsiornissamut naatsorsueriaatsisi ajornakusoortut. Kisiannili maani massakut eqqartussallugit annertuallaaqaat, taakkullu pillugit tusarniaanermut allagaqaateqarumaarpunga, neriuppungalu itisulersorlugu akisinnaassagissi. Kisianni ergnup nukinganik nukissiorneq immikkut isigissagaanni, taavalu Naalackersuisooqatigiit isumaqatigiissutaat tassunga tungasoq atuaraanni, tassani allassimasoqarpoq piujuaannartumik ingerlatsinissaq pingaaruteqarluinnartooq. Tassunga atatillugu silap pissusaanik isumaqatigiissusiornermi sammineqarpoq qanoq nuna tamakkerlugu CO₂-mik aniatitsineq immikkut iliuuseqarnikkut ersarissarneqassasoq. Nukissiornermut tunngatillugu allassimavoq, avatangiisinut innarliinngitsut ineriartortittuarneqassasut, soorlu erngup nukinganik nukissiorneq. Kalaallit Nunaanni nukissamik atuineq takorluugaq tassaavoq imminut napatissinnaasumik nukissamik atuineq. Nammineerlunga Naalackersuisooqatigiit nukissiornermut avatangiisinullu isumaqatigiissutaat isumaqatigaakka. Aammattaaq Isuani saviminissarsiornissaq tapersorsorlugu, taamaattutaaq aluminiuliorfissaq. Kisiannili Isuani pilersaarut ajornartorsiutaa tassaavoq, erngup nukinga atorniarneqanngimmat. London Mining nalunaaruteqarpoq nammineerlutik taanna kivissinnaanagu, allamillu pisoqartariaqarluni, selskabit allat ilannguttariaqarput. Taamaammatt isumaqarpunga pingaaruteqarluinnartooq Naalackersuisut eqqarsarluarnissaat. Takorluugaqartariaqarput Naalackersuisooqatigiit isumaqatigiissutaannaaniinngitsoq allassimasunik, kisiannili takussaasunik uunga pilersaarummut attuumassuteqartunik. Isuata nalaaniipput tasersuit, taakkullu 400MW-it tikillugit nukissamik pilersuisinnaallutik, ilai Alcoa-mut neriorsuutigikannerneqareerput. Naluraa qanoq siviutigisumik Alcoa-p periarfissaq taanna tigummissaneraat, tassami pilersaarutaat qaangiuttoortuareeremat. Naalackersuisut kaammattorumavakka apeqqut isummerfigeqqullugu, tassunga atatillugu qanoq imminut akilersinnaassusilimmik pilersarusiortoqarsinnaanersoq. Immaqa London Mining-muunnaanngitsoq aammalu Alcoa, kisiannili qanoq periarfissat taqqamaniittut tamattaalluta atorluarsinnaaneripput.

Akissut, Ove Karl Berthelsen, Naalackersuisoq:

Siullemik Jaakumut qujarusuppunga aamma Naalackersuisooqatigiinnermut isumaqatigiissuterput taama pitsaatigisumik saqqummiummagu. Aamma oqaatigilara massakut Naalackersuisuni ingerlatsinitsinni 70 procenti nunatsinni innaallagissamik pisariaqartitarput anguleratsigu. Tamannalu isumaqarpunga Naalackersuisooqatigiinnermi isumaqatigiissutitsinnut malinnaalluortoq. Uumap Nuup nunataani tappavani aamma Jaakup nalunngilluinnarpaa Alcoamut tatsit neriorsuutigineqarsimasut, taanna aamma suliffimmini siusinnerusukku passutarinikummagu tassuuna aamma iluoorneraannassavara. Soorunami aamma Naalackersuisuni eqqartortuarparput aamma Utoqqarmiut Kangerluarsunnguani nukissiorfipput taanna ukiuni siviisallaanngitsut atorlugit maani illoqarfiup sanaartorfiinnaavinnera

eqqarsaatigissagutsigu aamma akunnassigaluttuinnartuq taassuma pilersaarutitta aamma taqqamunga taputartuunneqarnissaanut eqqarsaatit eqqarsaatigilereernikuuavut. Tassami arlaatigut aamma maanga illoqarfimmut innaallagissamik pilersuisinnaasumik suliffissuaqarfissuarmillu allatut arlaannik aamma pilersitsisinnanera eqqarsaatigalugit uani periarfissat aamma eqeersimaarfigisorujussuuavut.

Apeqgut, Birger Poppel:

Uanga Jaaku-p apeqqutaa allatut apeqqutigissavara, ilami arlaleriarluni erseqqissaatigineqartarmat annertuumik avatangiisitsinnut sunniuteqassammat erngup nukinga atunngikkutsigu, diesel-li atorutsigu, tamanna CO₂-mik aniatitsinerput marloriaatinngortissavaa. Taava oqartoqarsinnaavoq pilersaarut akilersinnaasoq, ilami kisitsisit annertuut saqqummiunneqarput. Ukiut 15-nit ingerlanerani 35 milliard-it issertinneqassapput, tassallutik akileraarutinit isertitsinermik nassuiaatit. Naggataata nalaani eqqaaneqartoq tassaavoq naaggaarnermi aningaasartuutaasinnaasut aammalu matusinermi aningaasartuutaasussat. Taamaammat aallaqqaammut isertitat akileraarutaat isumalluutigineqassapput. Pisussat arlaqaalupput. Massakkut sulianut annertuunut inatsisiliornermi, aningaasat inissinneqartut, taakku ukiut pingasut ingerlanerani Kalaallit Nunaat 125 million kr-nit annaasassavaat, akileraarnermi isertitassaagaluit. Tassa ukiumut 40 million kr-nit missaat. Imaappoq aningaasarsiasat SIK-p minnerpaafigititaanit annikinnerusut akuerineqassappata. Tamanna qanoq iliuuseqarfiginiarneqarpa, ukiumut 40 millionit amerlaqimmata. Taavalu naggammik Naalakkersuisunut, unnummut ataatsimiisitsineq aammalu siulii ingerlanneqartarneri uparuarneqarput annertuumik. Taamaammat kaammattorusuppassi/apererusuppara, Ove Kaali, eqqarsaatigisimaneraat periutsinik allangortitsisoqarsinnaanersoq misilittakkat aallaavigalugit inatsisilortoqarsinnaanersoq demokrati-mut naapertuunnerusumik ingerlasussanngorlugu?

Akissut, Ove Karl Berthelsen, Naalakkersuisoq:

Tusarniaanerni iliuuserisartakkat aatsaat taamak ammatigilernikuupput ukiuni kingullerni, taamaakkaluartoq aamma tusarniaanernut periutsit assigiinngitsut nalilersortuarnissaat Naalakkersuisuniit annertuumik suliniutigissallugu kissaatigivarput. Aamma innuttaasut amerlanerpaat annertunerpaamik paasitinneqarlutillu tusarniartarnissaat aamma kissaatigivarput. Taamaattumik taanna Birgerip ujartugaa neriorsuutigisinnaavarput taanna ineriartortittuarnissaa taamaalilluta kikkut tamat oqartussaaqataanerani annertunerpaaq kalluaasarnissat assigiinngitsut anguniarnissaat eqqarsaatigalugu. Akileraarutitut tunngassuteqartumik naatsorsuinerit assigiinngitsut uanga oqarlanga ullumikkut noor'luuvoq taava noor'liminngaanniit qanoq annertutigisumik ajunaaruteqarsinnaanerput soorunami aamma naatsorsorneqarsinnaavoq killormut taamaattumilli aamma uani eqqarsaatigisinnaasariaqarparput nunarsuarmioqatitsinnut unammilleqataasinnaanermut tunngavit assigiinngitsut aamma uani eqqarsaatigineqartariaqarmata. Soorunalimi nunatsinni aningaasanik akileraarutitigut allatigullu isertitsinissat taakku pingaarnerpaarpaajupput taakkulu aamma aallaavigalugit pisuussutigut assigiinngitsutigut aamma nunatsinnut iluaqutaanissaat pingaarnerpaajupput. Taamaattumik taassuma aamma oqaluuserineqartuarnissaa aamma pingaaruteqarpoq inunnillu assigiinngitsutigut immikkut ilisimasalinnik suleqateqartuarneq tassani aamma pingaaruteqartorujussuuvoq. Taamaattumik uunga oqarta massakkut inatsisissatut siunnersuutigineqartut avataatigut akileraarnermut inatsisit periarfissaat assigiinngitsut aamma

tikinneqassapput soorunalimi. Taamatut pilersaarutit piviusunngortinneqarnerisa aamma ilarissammassuk sutigut arlaatigut iluarsaasiuarnissaq.

Apeqgut:

Uanga assartuussinermik misilittagaqarpunga, apeqqutigalu sillimaniarnermut tunngavoq. Uku umiarsuarsuit angisoorsuit orsussa qoqimaatsoq annertuupilussuaq atortartussaavaat, aammalu ajutoorsinnaasoqarluni. Apeqqutiginiarpara, sukkummitaava Kina-mut angallassisarniarpsi? Nordvest Passagen-eqqarsaatigissagaanni tamanna avatangiisaa sanngiitsupilussuuvooq ajutoortoqassagaluaruni, piffinni allanut sanilliullugu. Umiarsuit taakku angisuupilussuussapput, allaammi maanga kangerlummot pulanialerunik manna eqqaa taartissalluni. Ingammik makittarissaatitaqaratik ilummukaarunik. Taakku avammut ingerlaarfissaat suut eqqarsaatigineqarpat? Nordvest passage-ni aamma Nordøst passage-ni imartai ammasunngornikuupput, qaammatialunnguunnaagaluarput, kisiannili sipaaruteqangaatsiartoqarsinnaalluni tassuunaqquunnikkut.

Akissut, Xiaogang Hu, London Mining:

Aqqutit nutaat London Mining-mut pingaaruteqarluinnarput, aammalumi aatsitassarsiorfiit avannaata nalaani ingerlasunut. Tamanna pilersaarummut annertuumik sunniuteqarsinnaavoq. Taamaakkaluartoq akilersinnaassusermik nalilersuinermi periarfissat takorluukkat naatsorsuutigineqarsinnaanngillat, pissutsilli piviusut aallaavigalugut nalilersuisoqassalluni. Taamaanngippat pilersaarut akuerineqarnaviannigilaq. Tassa imaappoq uani pilersaarusiornitsinni umiarsuit mikinerit atorineqassappata Panama-kkut, imaluunniit angineruppata kujammut Afrika kujaqqullugu Kina-mut. Tassa missiukkat nalilersuinitinni atukkagut, taakuummata aqqutit pioreersut. Aap, siunissaq takorloorluarparput, kisianni uani atorsinnaanngikkallarpagut.

Apeqgut, Erik Jensen:

Tusarniaariaatsimut tunngatillugu apeqqutigineqareeraluarpoq aamma Ove Kaali akissuteqareeraluarpoq kisianni uanga malinnaaninni Alcoamut tunngatillugu taavalu aamma London Miningimut tunngatillugu maqaasisaqarpunga aamma unnuk manna aamma taakua siuliani aamma maqaasisaqarpunga tassa maani issiapput London Mining, Orbicon, DCE, Naalackersuisut, kisianni amigaatigisara, paasisakka tunngavigalugit Orbicon London Miningimit akilerneqarpoq DCE-mut aamma sullissisussanngorlugu taavalu Naalackersuisunut saqqummiussanngorlugu taavalu nalilersuineqartussaalluni, uani ujartugara unaavoq sumik Naalackersuinikkut taavalu selskabinut attuumassuteqanngitsumik misissuisinnaasumik nalilersuisinnaasumik taavalu isumersinnaasumik peqannginnami, unnummut maqaasivara taanna assut. Tassani pissutigivara, aamma apeqquserneqarsinnaavoq inuit pisinnaatitaaffiat taavalu nunat inoqqaavisa pisinnaatitaaffiat unnummut sumiippa? Taannalu tunngavigalugu Naalackersuisut oqareeraluarput kajumissaarutigissavara sakkortunerpaamik siunissami tamakkuninnga peqarnissarput. Aap ICC maqaasivara, uanga ICC isumaqatigeqqissaarpara nunat inoqqaavisa pisinnaatitaaffiinik aallaaveqarluni suliniarnissaq aamma pingaatinneqartariaqartoq, uagut nunatsinni kinaassuseqarpugut aammalu pingaartitaqarpugut tamakkuli aamma tusaaniarneqartariaqarput.

Massakkut apeqqutit amerlasuut annissuuppavut London Miningiminngaanniit oqaatigineqarpoq 2005-iminngaanniit nunatsinniilernerminni suliffeqarfiit arlallit aningaasatigut nunatsinnut qanoq sunniuteqarnerat, sakkuliunneqarpoq.

Uagutsinnut inuinnartut imaaliallaannaq paasisinnaannatigit, taamaammat arlaannulluunniit attuumassuteqanngitsumik sulisoqarnissaa sakkortunerpaamik uanga kissaatigaara. Nalungilarput naalackersuisut inatsisartuninngaanniit pisinnaatinneqartut akuersinnginnissamik immaqaluunniit akuersinissamik taanna sumik tunngaveqarpa? Qanoq isilluni Naalackersuisut kisimik aalajangersinnaappat? Imatut paasillugu suna tunngavigalugu akuersisinnaappat?

Akissut, Ole Geertz-Hansen, Pinngortitaleriffik:

Una oqaatiginialaaginnarlugu, DCE aamma Pinngortitaleriffik tassaapput Namminersornerullutik Oqartussat siunnersortaat, London Mining avataani inissisimasut. EIA aamma VVM-it aamma nalilersortarpagut.

Akissut, Ove Karl Berthelsen, Naalackersuisoq:

Siullermik oqaatigilara Eriup oqaasii amerlanerpaat isumaqatigigakkit aamma uanga inuttut maqaasisarpara ICC-ip innuttaasunut ataatsimiisitsinerni saqqumilaannginnerujussua. ICC-i Inatsisartuninngaanniit aningaasaqarnikkut taperneqartarpoq aamma ilumut taperneqarnikuuvoq tusarniaanernut assigiinngitsunut nukissaqarnerulernissaa anguniarlugu. Taamaattumik innuttaasunik taanna aamma ataatsimiisitsisannginnera uanga aamma maqaasivara. Pisariaqarpoq aamma inuit kikkunnulluunniit soqutigisanik assigiinngitsunik aallaaveqaralarunilluunniit innuttaasunut aamma saqqumilaarnerunissaminut periarfissaqarnissaat aamma Naalackersuisuninngaanniit soqutigisorujussuarput.

Naalackersuisut taava aalajangiisinaanerminnut tunngavigivaat inatsit, aatsitassanut ikummatissanullu inatsit taassuma aallavigisaa tunngavigalugu inatsimmi maleruagassat aammalu siunnersuisut kikkunnulluunniit attuumassuteqanngitsut ilisimatuussutsit aallaavigalugu siunnersuutit tunngavigalugit nalilersuinerit Naalackersuisuni ingerlanneqaruni akuerineqarsinnaagunillu aatsaat aatsitassanut arlaannik pilersaarummik akuersisinnaangornermik angusaqarsinnaapput taamaattumik suliassaq suli naammasseqqajangilaq.